VOL. XIII. ÉVFOLYAM. HIMLERVILLE, KY. 1925 MÁJUS 7. NO. 19. SZÁM.

UHD 1.188 OR. SZ. SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES.

HIMLERVILLE, KENTUCKY.

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES.

AZ ANGOL BÁNYÁSZOK SZERZŐDÉSE

Holt pontra jutottak a bányászok. — A társaságok a német szén versenyével okolják visszautasító álláspontjukat. — Sztrájkba mennek a bányászok, ha nem teljesitik követeléseiket.

Hetek óta tárgyalnak az angol bányászok a bányatulajdonosokkal, anélkül, hogy eddig a legcsekélyebb előhaladást is tették volna a megegyezés felé

A bányászok először azt követelték, hogy egy minimális bér legyen megállapitva, melynél kevesebbét egyetlen munkásnak se fizethessenek a bányában, bármilyen munkát végez is, bármily rossz legyen is a szénipar helyzete. Ebbe azonban a bányatulajdonosok nem akarnak belemenni, viszont a bányászok kitartanak ezen követelésük mellett.

A bányászok másik követelése az, hogy a béreket akként határozzák meg, hogy az 1914. évi béreket vegyék alapul, ehhez számitsanak a drágaság mértékéhez képest egy bizonyos százalékot, és azonfelül még külön napi két shillinget (megfelel egy féldollárnak).

A drágasági pótlék kiszámitása azonban nem az eddigi módszer szerint történne, ami ellen eddig sok panasz hangzott fel, hanem a szervezet által részletesen kidolgozott tervek alapján.

Eddig ugyanis meg voltak határozva bizonyos szükségleti cikkek, melyeknek árát vették alapul, mindenkor azonban a határidők lejárta napján. Ezt a bányatulajdonosok ugy játszották ki, hogy a kiszámitás napjára leszállitották a kompánia stórokban az árakat, nagy árleszállitás mellett kiárusitásokat rendeztek mindig azokon a napokon, amely napokon érvényben lévő árak képezték a számitás alapját. Természetesen igy a bányászok drágasági pótlékának kiszámitása ilymódon nem felelt meg a való helyzetnek és nagyon sok panaszra és elkeseredésre adott alkalmat.

A mostani terv szerint a drágasági pótlék kiszámitásánál azok a cikkek kerültek elsősorban beszámitás alá, melyek a bányászok mindennapi szükség letére szolgálnak és ezeknek nem az egy napi ára, hanem a havi átlagos ára képezi a kiszámitás alapját.

A két shillinges külön pótlék annak az elvnek az érvényesülését jelentené, hogy a bányásznak nemcsak annyi fizetés dukál, amennyi épen, hogy a meg élhetésre elég, ha rendesen dolgozik a bánya, hanem joga van azonfelül is keresni, hogy emberi életet éljen. Ha csak ép annyit keres, amiből szükösen az élelmet megveheti és valami ruházkodásra is jut, akkor csak ugy él mint az igavonó barom. Már pedig, aki dolgozik és a bányász igazán nagyon nehéz munkát végez, annak igényei lehetnek másra is.

A bányászok egyik harmadik és legfőbb követelése, hogy minden angol bányász köteles legyen a szervezetbe lépni és az összes bányák legyenek szervezett bányák Angliában.

A bányászoknak, még ha kénytelenek is szervezetlen bányában dolgozni az az akaratuk, hogy meg legyenek szervezve és csakis a bányatársaságok kapzsisága az oka, hogy bizonyos bányák nincsenek beszervezve, mert a társaságok megakadályozzák azt.

A bányászok az uj szerződésben azt akarják elérni, hogy a szervezett bányák segitsék őket a szervezetlen bányák beszervezésében. Erre bizonyos mértékben kilátásuk is van, mert hiszen a szervezett bányáknak a szervezetlen bányák halálos versenytársai és a szervezett bányák szivesen is vennék, ha minden bánya be volna szervezve. Akkor a fogyasztókkal szemben nem kellene egymásra verni az árakat s nem kellene olyan helyzetbe kerülniök, hogy a halálos verseny miatt veszteségre árulják a szenet. A szervezett bányák belátják, hogy ha ezt sikerülne keresztül vinni, akkor a szénipar bon sok tekintetben megszilárdulna a helyzet, s a szén ára is bizonyos mértékig egy állandó nivón maradhatna.

Követelik azonkivül a bányászok, hogy minden esztendőben két heti munkaszünetet kapjanak az állandó munkások és ezt a két hetet a társaságok fizessék meg, ugy, ahogy ma megfizetik a havi béreseknek az ünnepeken a fizetést, ha nem is dolgoznak.

Ez utóbbi tekintetében a legnagyobb az ellentállás a bánya társaságok részéről és egyelőre hallani sem akarnak erről.

Az angol bányászok szerződése juniusban jár le és eddig nem sok kilátás van arra, hogy az uj szerződést sikerülni fog megkötni, mert a bányatulajdonosoknak bizonyos mértékig kötve van a keze a német verseny miatt, miutánNémetország sokkal olcsóbban termeli ki a szenet mint Anglia.

Az angol bányák tulajdonosai azt bizonyitották, hogy a német verseny miatt nem adhatják meg a bányászoknak a megkivánt bért. Erre fel is hozták azonnal példának, hogy a francia államvasutak, melyek 30 év óta Cardiffen keresztül a mozdonyok hajtására angol szenet vásároltak, beszüntették a cardiffi kirendeltségüket, mely az angol szén vásárlására volt szervezve és egész szükségletüket Németországból rendelték meg. A német szenet 3 shillinggel (megfelel mintegy 75-80 amerikai centnek) olcsóbban vehették meg, mint az angol szenet.

De nemcsak a francia piacon érte ilyen veszteség az angol szénipart, hanem Olaszországban is, ahol az olasz államvasutak a havi 170,000 tonna szükségletüket, melyet eddig Anglia szállitott, Németországból rendelték meg.

Ugyanilyenek a kilátások a többi külföldi viszonylatokban is. A német szén mindenütt elhóditja a piacot az angol szén elől és ez a legfőbb oka annak, hogy a rossz kilátások hatása alatt a bányatulajdonosok teljesen elzárkóznak a bányászok követelései elől s egyelőre nem akarják semmi irányban sem lekötni magukat. Várnak, hátha fordul a helyzet, akár jobbra, akár balra, hogy annak alapján aztán a körülmények kényszeritő hatása alatt dönthessenek a szerződés ügyében.

A puhaszénbányászok borzalmas helyzete Közép Pennsylvaniában

Megint lezárt egy csomó bánya. — Nagy nyomorban a munkanélküli bányászok. — Sokan szervezetlen bányákba mennek munkára. — A bányabárók ujabb kisérlete a helyzet megoldására.

Közép Pennsylvaniában a puhaszénbányák, mint azt előzőleg már megirtuk, április elseje óta sorra zárnak.

A munkanélküliek száma napról napra nő és hozzávetőleg április elseje óta 25,000 bányász vesztette el munkáját Közép Pennsylvania puhaszénbányáiban a bányák lezárása folytán.

A bányászok, akik a lezárást megelőzőleg sem voltak nagyon foglalkoztatva és igy keresetüket még a munka idején felélték, borzalmas helyzetben vannak. A legnagyobb részük már sorra eladogatta szegényes berendezését, csak hogy kenyeret vásárolhasson magának és családjának és most már az utolsó ponton állnak, amikor már értékesiteni való sem akad a házuk körül.

A fiatalabbak városokba költöznek, a családos emberek azonban mozdulni sem tudnak és az ő helyzetük a legkétségbeejtőbb. Kereset után kellene nézni, el kellene költözni, mert kilátás nincs egyhamar, hogy a lezárt bányák megnyissanak, ezzel szemben azonban áll a teljes pénztelenség akadálya, mely miatt még a legközelebbi szomszédságba sem tudnak távozni. Igy kénytelenek nyomorogni és nélkülözni és a legszomorubb, hogy még kilátásuk sincsen a helyzet javulására.

Sokan a munkanélkülivé vált bányászok közül eltávoztak a szervezetlen vidékekre és kénytelenek voltak munkát vállalni azokban a bányákban, amelyeknek a versenye miatt kellett nekik tulajdonképen a szervezett bányát otthagyniok.

Amennyire káros ez a szervezett bányákra, annyira használ is a más oldalon. Mert ezek a volt szervezett bányászok, akik most a gyomruk parancsára kénytelenek voltak szervezetlen bányákba menni munkára, bizonyára jobban meglátják a külömbséget a szervezett és szervezetlen bányák között, mint azok a bányászok, akik mindig is szervezetlenek voltak és bizonyára igyekezni fognak a szervezet eszméjének hiveket szerezni ott, ahol most dolgozni kénytelenek, a szervezetlen bányászok között.

A bányatársaságok is sulyosan szenvednek a szervezetlen bányák versenye miatt és igyekeznek valami megoldást találni. Csakhogy ők még mindig abban látják a kivezető utat, hogy a bányászok bérét kell levágni, pedig, mint azt már számtalanszor kimutattuk, ezzel nem segitenének semmit sem a helyzeten, csak még sulyosabbá, nagyobbá tennék a bányászok nyomorát.

Más megoldást kell találniok a bányák urainak, a szénipar betegségét a bérvágás nem gyógyitja meg, hanem ellenkezőleg, halálossá teheti, olyan halálossá, hogy nemcsak a bányászok, de a bányák is belepusztulhatnak abba.

A bányatársaságok a legutóbbi tervük szerint egy közös tanácskozásra hivták megint a szervezetet, melyen a kiszivárgott hirek szerint, a bérvágást szeretnék a szervezettel elfogadtatni. Más hirek szerint viszont találtak egy másik kivezető utat a nehéz helyzetből.

A közép-pennsylvaniai szervezet elnöke John Brophy állitólag el is megy a közös értekezletre, azonban előre is kijelentette, hogy a bányászok bérvágásáról szó sem lehet és a szervezet csakis olyan megoldási módozathoz járul hozzá, mely enélkül oldja meg a kérdést.

Közben pedig megint lezárt egy csomó bánya.

A Pittsburgh Coal Company lezárta hat bányáját az elmult héten. Először lezárt a Moon Run bánya, azután a Somers bánya Monessenben, azt követte a Champion bánya MacDonaldnál és a Dickson bánya Montournál.

Ugyancsak lezárt a Black Diamond bánya a Monongahela folyó mentén Donora közelében.

A bányászoknak küldött értesités szerint a bányákat nem tudják üzemben tartani, hacsak a bányászok nem egyeznek bele a bérvágásba.

—o—

LEZÁRT EGY RÉGI ILLINOISI BÁNYA.

Már több mint ötven éve volt üzemben a McLean County Coal Company bányája Bloomington, Illinoisban és most valószinüleg végleg lezárták.

A bányában három szénréteg volt, melyek közül kettőt már teljesen kiaknáztak és most nemrégiben kezdték meg a harmadik réteg kibányászását. Azonban a harmadik réteg sokkal vékonyabb, mint a környékbeli bányákban s nehezen hozzáférhető, ugy hogy a bányában 24 centtel többet kellett fizetni az embereknek egy tonnánál, mint másutt a környéken és ez olyan nagy költség, amit a termelés nem bir el. Igy inkább elhatározták, hogy a bányát lezárják, annál is inkább, mert a felszerelés is már elavult és uj felszerelésre volna szükség.

—o—

COLORADOBAN IS VÁGJÁK A BÁNYÁSZOK BÉRÉT.

Coloradoban számos bányában levágták a bányászok bérét április hó folyamán.

Sok helyen emiatt zavargások is voltak, de komolyabb összetüzésre sehol sem került a sor.

—o—

BRIQUETT GYÁRAT ÉPITENEK MINNESOTÁBAN.

A Berwind Fuel Company Duluth-Superior vidékén egy uj briquett gyárat épit.

A társaság állitólag nagy megrendeléseket biztositott az uj gyár részére. A briquett céljára vegyesen fogják használni a puha és kemény szenet.

—o—

UJ BÁNYATELEPET ÉPITENEK NEW MEXICOBAN.

La Ventana-ban, New Mexicoban egy uj bányatelepet épit a San Juan Coal and Coke Co.

A bányából napi 3000 tonna szenet kivánnak termelni, ha a telep teljesen készen lesz. A villanyfejlesztőt és a gépházat már felállitották.

A bánya 2500 aker szénterületet foglal el és a szén jó minőségü puhaszén.

HUROKRA KERÜLT CSALÓBANDA

Nem létező bányára árusitottak részvényeket. — Magyarok is vannak az áldozatok között. — Hornyák Péter és egy Rudas nevü egyén dolgoztak a magyarok kifosztásán. — Letartóztatták az egész bünszövetséget.

Néhány hónappal ezelőtt Fairmont vidékén bányarészvényeket kezdtek árusitani az idegen nemzetiségü bányászok között. Főként a tótok között házaltak a részvényekkel, de néhány magyar embert is sikerült a bünszövetkezetnek becsapnia.

A bányarészvények főelárusitója M. H. Hillnek mondta magát, most azonban kiderült, hogy igazi neve Szoták H. Mihály, aki Monongahela, Pa.-ból jött Fairmont vidékére. Társa volt a "vállalkozásban" Paul Kernog, aki ugyancsak Monongahelából tette át Fairmontra székhelyét. Fairmonton aztán társul vették maguk mellé Hornyák Pétert, Clarksburgban pedig Rudas Józsefet, Pittsburgh vidékén pedig Tony Dzupani működött.

Black Diamond Coal Co. nevezték a társaságot és azt állitották, hogy a bánya Harrison megyében van W. Virginában és tulajdonképen már csak 35,000 dollárra van szükségük, hogy a felszerelést befejezzék és megkezdhessék a munkát.

Fairmonton a Benoni Avenuen helyiséget béreltek és ott rendezték be főhadiszállásukat. Hornyák és Rudas hajtották fel a magyar áldozatokat, mig a többiek főként szlávok között dolgoztak.

Azt mondták, hogy co-operative bányát fognak nyitni, kizárólag bevándorolttak részére. Union munkabéreket igértek, akkorra, ha a bánya dolgozni fog és minthogy azon a vidéken most akarják a társaságok a szervezetet kiirtani és alacsony munkabéreket fizetni, sikerült is szép számu áldozatot felhajtani a mesére.

A részvényeket 20 dollártól 4000 dollárig árulták, aszerint, hogy kinek mennyi pénze volt. Azt igérték, hogy majd minden ki befektetése arányában részesül a jövedelemből.

A társaságnak azonban esze ágában sem volt bányát épiteni. Ők csak a pénzt szedték össze, de soha se gondoltak arra, hogy bányát is csinálnak. Annyit tettek mindössze, hogy kiszemeltek egy helyet s arra rá fogták, hogy ott lesz a bánya. A területért 500 dollárt fizettek és ez volt az egész, amit tettek.

A részvények eladása nagyban folyt és állitólag 16-20,000 dollárt harácsoltak össze.

Akik azonban már régebben befizették pénzüket, kezdték türelmüket veszitení, hogy tulajdonképen mi lesz a bánya nyitással.

Eleinte sikerült lecsillapitani az áldozatokat, később azonban egyre többen és többen érdeklődtek pénzük sorsa iránt.

Az egyik áldozat aztán feljelentést tett és John W. Mason ügyész McKinney detektivvel nyomozást indittatott.

A nyomozás eredménye az lett, hogy megállapitották, hogy a legközönségesebb csalással állnak szemben és végtelenül csodálkoznak, hogy ilyen közönséges mesével ennyi pénzt tudtak összeharácsolni.

Azonnal mind a négy csaló ellen warrantot vettek ki. Először Hornyákot és Rudast tartóztatták le. Hill és Kernog a mikor hirét vették, hogy két társukat elfogták, eltüntek Fairmontból.

Kutatni kezdtek azonban utánuk és több napi hajsza után Hill feleségét megtalálták. Mrs. Hillt aztán éjjel-nappal figyelték, hogy nem-e jön hozzá a férje, Hill azonban csak nem jelentkezett.

Mrs. Hill azonban egy napon Rivesvillebe utazott. A detektivek utána mentek és Rivesvilleben várta is az asszonyt Hill nagy autója, melyen tovább kellett volna menni.

A detektivek azonban az autót feltartóztatták és kiderült, hogy abban Kernog és Dzupani ülnek.

Az autó azonban nem állt meg, hanem vadul száguldott tovább. A detektivek azonban üldözőbe vették őket és Morgantowntól 5 milenyire az Uniontown felé vezető uton elérték. Az egyik detektiv Dzupani mellé ugrott és orrbavágta a kocsivezetőt, mire a kocsi megállt. Mig ez történt, addig Kernog a hátsó ülésből kiugrott és elmenekült. Nem menekülhetett azonban messze, mert utóléret és letartóztatták őt is. Mindkettőjüknél revolvert találtak.

Kernognál egy levelet találtak, melyet Hill irt a feleségének, hogy menjen az autóval Bellevernon, Pa.-ba, ahol egy restaurantban várja őt.

A detektivek erre elmentek a megjelölt helyre, azonban nem találták ott Hillt.

Megtudták, hogy a közelben Kernog feleségének farmja van, mire odamentek.

Kernogné tagadta, hogy Hill ott járt volna. A detektivek erre házkutatást tartottak. Egy bezárt szobát találtak, ahová Kernogné nem akarta a detektiveket beengedni, azzal, hogy ott babyje alszik.

A detektivek azonban feltörték az ajtót és ott egy szekrénybe bujva megtalálták Hillt.

Kikutatták és zsebeiben 2820 dollárt találtak.

Hillt elvitték a rendőrségre, ahol a kiadatási eljárást elintézték és átvitték West Virginiába, ahol felelősségre vonják üzelmei miatt.

A vizsgálat megállapitotta, hogy még azon a napon is, amikor Hornyákot letartóztatták, Hill egy fairmonti bankból 3000 dollárt vett át, melyet az áldozatok fizettek be az ő nevére.

Megállapitották, hogy a csalóbanda üzletköre az egész Egyesült Államokra kiterjedt, sőt még Canadában is vannak megbizottaik.

MAGYARORSZÁGI HIREK

1,090,000 irástudatlan van Magyarországon

A kultuszminisztériumban most készül a törvénytervezet, amely az iskolánkivüli népoktatás reformja keretében az analfabetizmus kérdését is meg akarja oldani. Ismerve a szakembereket, akiknek bevonásával a törvénytervezet készül, semmi okunk nincs kétségbe vonni, hogy az papiron valóban jó is lesz. Kérdés azonban, hogy a tervezet a meg nem értés, az intrikák, a magán- és pártérdekek gáncsain át haladéktalanul törvényerőre emelkedhetike, kérdés továbbá, hogy fordit-e a kormány a költségvetés fölöslegéből megfelelő összeget annak végrehajtására s végül haj landó-e a legminimálisabbra csökkenteni azt a bürokrata szellemet, amely miatt az analfabetizmusnak három év óta állami kezelésben levő ügye a legvigasztalanabbul stagnál.

Köztudomásu, hogy a népoktatásügy szempontjából első helyen a kis államok, Finnország és Svájc állanak, ahol a lakosságnak mindössze 0.1 százaléka, illetve 0.3 százaléka analfabéta. Ezekben az országokban az analfabetizmus nem is probléma többé. Ezzel szemben Magyarországon 12 éves korhatárt véve alapul, az irni-olvasni nem tudók száma 800,000-re tehető, ami 10 százaléknak felel meg. Összehasonlitva ezt a 10 százalékot a régi Magyarország 33 százalékos arányszámával, a javulás csak látszólagos. Valójában e téren is rosszabbodott a helyzet, mert tudni kell, hogy a régi Magyarországon az analfabéták 90 százalékát a nemzetiségi vidékek produkálták, amelyek leszakadtak az ország testéről. Budapesten és általában a városokban az arányszám jóval kisebb: 3 százalék, ez is főként a mozgó lakosság (napszámosok, cselédek) köréből rekrutálódik, akik nek beiskolázása éppen foglalkozásuk miatt nagyon nehéz. Korhatárt nem tekintve, Csonkamagyarországon ma egymillió kilencvenezer analfabéta van. Ez a szám azonban nem pontos. A földmüvelők között például ma is akadnak olyanok, akik letagadják, hogy értenek a betüvetéshez. Oka ennek a katonai előhaladástól és a továbbszolgálattól való félelem. Vannak azután iskolázott földmüvesek, akik öregségükre ugy elfelejtik a "tudományt", hogy nevüket se tudják odakanyaritani a hivatalos passzusokra.

— Ez utóbbi — bár szórványosan előforduló — körülményt, amely illuzóriusá teszi a négy elemi osztály elégséges voltát, a készülő törvénytervezet semmiképen se hagyhatja figyelmen kivül.

Nemzetiségi polititka, tanyai rendszer

Az analfabetizmus főoka az egykori nemzetiségi politikában keresendő, abban tudniillik, hogy a nemzetiséglakta vidékek magyar szigetein egyremásra épitették a tágas, egészséges, modernül fölszerelt iskolákat — a szinmagyar Alföld elhanyagolásával. Ezeket a modern iskolákat elvesztettük s megmaradtak számunkra az Alföld mestergerendás, egészségtelen, fogyatékos fölszerelésü, vályogból vetett kalyibái, osztatlan rendszerrel, kevés tanitóval s általában olyan viszonyokkal, amelyek nem alkalmasak kulturfölényünk kidomboritására.

A másik ok a tanyai rendszer. A török dulások következtében ugyanis számos nagy város pusztult el az Alföldön. Ezek helyén a mai városok határában apró, egymástól gyakran több kilométernyire levő tanyák keletkeztek, amelyek valóságos melegágyai az analfabetizmusnak. A bajon ugy igyekeztek segiteni, hogy a roppant kiterjedésü határokat három kilométeres körzetekbe osztották s minden ilyen körzetben épitet tek egy tanyai iskolát. Ily módon épült — Scossa Dezső volt szegedi tanfelügyelő kezdeményezésére — Szeged, 150,000 kat. holdnyi határában 88, Ilód mezővásárhely körül 48, a szentesi tanyákon 15 állami iskola. Az iskolásitás azonban nem volt mindenütt keresztülvihető. Akadtak gazdák, akik nem engedték tanyájukból kihasitani az iskolaépitéshez szükséges telket, miáltal a távolság tanuló és iskola között a tanulás hátrányára még jobban eltolódot. Kerékkötői voltak továbbá az egészséges fejlődésnek az egyházi és világi nagybirtokok. Ezek tulajdonosai — csaknem kivétel nélkül — minden befolyásukkal arra törekedtek, hogy birtokaikat és azok lakosságát légmentesen elzárják a kultura elől. Igy a csongrádmegyei Pallavicini-féle uradalom, amelyhez a speciális, de a földesur adózása szempontjából nagyon előnyös, uradalmi községek. Sövényháza, Tömörkény, Fábián-Sebestyén, stb. tartoznak, csak hosszas tárgyalások után sikerült az utóbbi években 5—6 iskolát épiteni.

Mondanunk sem kell, hogy a tanyai iskolákban a tanitás a lehető legrendetlenebb. Oly gátló körülményei vannak ugyanis, amelyek városi ember előtt ismeretlenek. Igy a tanyák közötti nagy távolságok, amelyek miatt az órarend pontos betartása ugyszólván teljesen lehetetlen. Aztán a rongyos ruha, a lyukas csizma, a tanyai nép nagy nyomorusága, amely munkába töri az öklömnyi gyereket is és nyiladozó szellemét talán örökre elzárja a tudásadta fejlődés lehetőségétől. Végül az időjárás, a tavaszi hóolvadás, az őszi esőzések, a téli viharok, amelyek járhatatlanná teszik az amugy is rossz karban levő országutakat s szeszélyükkel megtizszerezik a hivatalos szünnapok számát.

Nem jobbak a viszonyok a Dunántul sem, ahol a 200—300 lélekszámu falvak nem képesek egymagukban iskolát fentartani. Itt két-három falunak van egy tanitója, aki a hét egyik felében — esetleg harmadában! — ott tanit, a hol lakik, a másikban nap nap után átballag, vagy átlovagol a másik faluba s igy terjeszti a kulturát. Hogy milyen eredménnyel, az nem lehet kétséges.

Az Országos Közművelődési Tanács

Kérdést intéztünk az Országos Közművelődési Tanács jelenlegi alelnökéhez, Szilágyi Sándorhoz, aki az analfabetizmus elleni küzdelem eddigi eredményeiről és mai állapotáról a következőket mondotta munkatársunknak:

— Ebben a kérdésben 1908-ig nem történt jóformán semmi. 1908-ban alakult meg az Országos Közművelődési Tanács kimondottan azzal a programmal, hogy a fősulyt az analfabéta oktatásra helyezi. Munkánkban támogatott a társadaiom és az állam is, amely költségvetésében évi 50,000 koronát, akkor nagyon tekintélyes összeget szavazott meg a Tanácsnak. A kezünkre dolgozó tanitóság jelentései alapján egymásután alakitottuk meg a tanfolyamokat, elláttuk azokat irószerekkel, könyvekkel, később a tanitás élvezetesebbé tétele céljából megküldtük a tanfolyamok vezetőinek a Tanács kiadásában a legkitünőbb irók és tudósok támogatásával megjelent "Felolvasások" öt vaskos kötetét. E változatos témáju felolvasások népszerüségét mi sem jellemzi jobban, mint hogy volt év, amikor Magyarországon 7 millió hallgatójuk is akadt. A késő ősztől kora tavaszig, a mezei munkák kezdeteig tartó tanfolyamok végén a hallgatók vizsgát tettek, bizonyitványt kaptak, amely a Tiszaféle választójogi törvény szerint szavazati jogot biztositott számukra. A kommün után a Tanács változatlan energiával folytatta a forradalmak alatt abbamaradt müködését, mig körülbelül három évvel ezelőtt maga a kultuszminisztérium vette kezébe az analfabéta oktatás ügyét. E célból külön ügy osztályt létesitett, az "iskolán kivüli szabad oktatás" megszervezésével s ellenőrzésével megbizta a vármegyénként a tanfelügyelők mellé beosztott titkárakot, akik, ha létesitenek is egy-egy tanfolyamot, a vezető tanitó vagy lelkész felvilágositásért s támogatásért már csak megszokásból is a Tanácshoz fordul, amely természetesen a legnagyobb készséggel áll rendelkezésükre.

Ma a Tanács a költségvetésben olyan nevetségesen kis tétellel szerepel, hogy igénybe se veszi azt. A maga erejéből adja ki a Vasárnapi Könyv népszerü füzeteit, hangversenyeket rendez közbeiktatott ismeretterjesztő előadásokkal, amelyeknek tiszta jövedelmét az iskolák lerongyolt könyvtárainak gyarapitására forditja.

Vándortanitás és népházakció

Az analfabetizmus — mondotta végül Szilágyi Sándor — jelenség, amelyet a tanfolyamokkal csak elodázni lehet, de megszüntetni nem. Egyedüli orvossága a preventio, a közművelődés állandó fokozása. Ideiglenes megoldás volna, ha az Alföldön meghonositanák a vándortanitási rendszert, a mellyel a javarészt tavakból és tanyákból álló Finnországban olyan bámulatos eredményeket értek el.

Folyamatban van az ugynevezet népházakció is, amely a kultura modern csarnokaival akarja behálózni az országot. Sajnos, ez az akció a kezdet kezdetén áll. Milliárdokra volna szükség, ezzel szemben a községek az áldozatkészségben legfeljebb a telekfelajánlásig mennek el. Pedig csak ezekből a majdan fölépitendő népházakból sarjadhat ki az a kulturális közszellem, amely nélkül a tudatlanság elleni küzdelem meddő és sikertelen marad mindvégig.

VÉR ANDOR.
(Világ)

Egy pár olyan dolog, a mit a Mellon National Bank tesz az Ön érdekében.

Pénzt küld draft, money order vagy telegráf utján.
Betéteket helyez el az összes óhazai postatakarékokban és magánbankokban.
Beszerzi a betéti könyveket és letétbizonylatokat.
Bekollektál tartozásokat és külföldi bankokban elhelyezett pénzeket áthozat.
Vesz, elad és becserél külföldi pénzeket a napi árakon.
Vigyáz az ön pénzére és évente kétszer jó kamatot fizet az állandó betétek után.
És sok más olyan szolgálatot tesz, a mi önre nézve hasznos lesz.

MELLON NATIONAL BÁNK
Külföldi pénzküldés és banküzlet.
Oliver Ave. és Smithfield sarok
PITTSBURGH, PA.

PITTSBURGHI TELEK-HIÉNÁK HADJÁRATA A TUG RIVER MENTÉN

Egész hiéna hadsereg érkezett a Tug River mentére. — A legveszedelmesebb telekcsalók jöttek le Pittsburghból a magyar bányászok kifosztására. — Az egyik plézen kiverték az egyik jómadarat.

Amikor a tavasz beköszönt a magyar bányaplézekre, amikor a fák lombosodni kezdenek, épen ugy mint otthon a vándorfecskék, ugy jönnek minden évben a pittsburghi lebujokban telelő telekcsalók a magyar bányaplézekre.

Minden évben tavasszal uj offenzivát inditanak a magyar bányászok zsebe ellen. A pittsburghi teleksvindlerek kitartó harcosok és nem ejti kétségbe őket az előző évi sikertelenség. Tavaly összeomlott a nagy hadjárat, mert a Bányászlap idejében figyelmeztette a bányászokat, hogy vigyázzanak, mert jönnek a telekcsalók. Igy csak kevés azoknak a bányászoknak a száma, akiket sikerült kifosztaniok.

A télen már megirtuk, hogy a pittsburghi lebujokban uj tervet eszeltek ki a bányászok kizsebelésére. A telekeladással egybekötött házépitési tervet. Ez nem vágott be nagyon, mert a bányászok közleményünk után belátták, hogy ha házat akarnak épittetni, ezt nem kell a pittsburghi lebujok söpredékére bizniok. Megköthetik a szerződést magával az épitészszel anélkül, hogy a hiéna urra szükség lenne! És ha egy épitészt biznak meg a munkával, akkor fel is épül a ház, mig ha a hiénának előleget adnak, nem biztos, hogy az nem-e old kereket a felszedett előleggel.

Miután mint mondjuk, a ház épitéssel egybekötött csalás nem vált be, ujra házépités nélküli telekhiénák járják be a magyar plézeket. Williamsonban ütötték fel hadiszállásukat és onnan járnak ki a zsákmány után.

Salemi telkekkel akarják boldoggá tenni a magyarokat. Hogy mit érhetnek ezek a "kitünő" telkek azt könnyen megérthetik a bányászok, ha tudják, hogy a vételár hatvan százaléka marad a hiénáé. Most még a társaság is akar keresni valamicskét. Ugy, hogy nagyon jó, ha a telek megéri a vételár tizenöt-husz százalékát. De néhány még ennél is kevesebbet ér.

Chattaroyon kezdték meg a hadjáratot és mint halljuk, ott sikerült is nekik néhány áldozatot felhajszolni.

Pond Creeken azonban az egyik hiéna urat kizavarták és kicsi hijja volt, hogy meg is nem verték. Annak köszönhette, hogy jó lábai vannak és gyorsan elmenekült onnan.

Egyébként West Virginia más részein viszont Warren, O. lotokat próbálnak a hiénák a magyarok nyakába varrni. A warreni lotok "értékére" is rámutattunk már több izben.

Mi ujra idejekorán figyelmeztetjük a magyar bányászokat és előre irjuk, hogy ha valaki figyelmeztetésünk dacára is bedülne a hiéna uraknak, senki se forduljon hozzánk, hogy szerezzük vissza pénzét. Mert nekünk sem kedvünk, sem időnk nincsen arra, hogy hiába való levelezéssel töltsük az időt.

Magyar Barátaim!
E vidék bányászai évek óta üzletfeleink, mert a legjobb kiszolgálásban részesitjük.
Jöjjön az is hozzánk, aki eddig nem volt üzletfelünk. Igazgatósági tagjaink a leggazdagabb emberek e vidéken.
Ha hozzánk teszi be pénzét, teljes biztonságban van.
MATEWAN NATIONAL BANK
EDGAR CHAMBERS pénztáros.
MATEWAN, W. VA.

CUNARD
MAGYARORSZÁGBA
(Cherbourgon át)
Leszállitott árak harmadosztályu oda- és vissza szóló körutazási jegyeknél:
BUDAPESTRE és vissza a
BERENGARIA) AQUITANIA) $204.50
MAURETANIA $200.50 és adó.
INDULÁSOK SZERDÁN.
Magyarországba 8 nap alatt.
Nem polgár utasok visszajöhetnek a kvótára való tekintet nélkül. Minden harmadosztályu utas kabinban lesz elhelyezve. Makulátlan tisztaság, kitünő táplálék. Részletekért forduljon a helyi ügynökséghez, vagy
CUNARD LINE
1406-H. St. N. W. Washington, D. C.

HA egyletének meghivóra, levélpapirra, boritékra, báli belépő jegyekre, lunch ticketekre, vagy egyéb szép kivitelü nyomtatványokra volna szüksége, ajánlja a Magyar Bányászlap nyomdáját.

ANYÁK VÉDJÉK GYERMEKEIKET!
Tudja ön, hogy a legrosszabb betegség, amiben egy gyermek szenvedhet, a bélférgek? Tudja ön, hogyha gyermeke pántlika gilisztától szenved, a féreg eszik meg ugyszólván minden táplálékot, amit a gyerek elfogyaszt? Tudja, hogy ezer, meg ezer férfit, nőt és gyermeket kezelnek sikertelenül valami más baj ellen, mikor ez a rettenetes baj a betegség igazi oka, a pántlikagiliszta? A gyermekeket féltékeny szemmel kell vigyázni, ügyelni ennek a szörnyetegnek minden jelére, amely jelek annyira feltünők és ez a szörnyeteg rendkivul könnyen bejuthat a gyenge gyermek szervezetébe. Jól alszik az ön gyermeke? Felébred éjszakánként? Sóhajtozik álmában vagy fel-fel sir, mintha valami veszélyben volna. Szokta az orrát piszkálni, vagy szokott köpködni, mintha bagózott volna, szokott magányosan járni és csak nézni, mikor más gyerekek játszanak? Sápadt az arca és karikák vannak a szeme alatt? Rossz, rendetlen és makrancos néha? Ezek azok a jelek, amelyeket nagyon gondosan meg kell figyelni. Biztos jelei a féreg jelenlétének, mikor annak egyes részei a székeléssel eltávoznak, mig egyéb jelek: az étvágytalanság, máskor mohó evés, lerakodás a nyelven, gyomorégés, gyomor, hátfájás, lábfájás, a torokban feljövő fullasztó érzés, gyakori köpködés, emésztési zavarok, szédülés, fej fájás, üres érzés a gyomorban, a szem alatt kék gyürük, a gyomor máskor nehéz, puffadt érzés, mely a gyomorból megy fel és le a belekbe. Sárga bőr, soványodás, buzos lehellet. Nem kiván élni, nincs munkakedve, mindig lusta. Epileptikus görcsei vannak, melyet a pántlikás giliszta jelenléte okoz, ez a giliszta ugyan is az emésztő szervekben sokszor 50 lábra is megnő. A pántlikagiliszta a gyomorból a légcsőbe megy és meg is fojthatja az áldozatot. Orvosság nem lehet elég drága ahhoz, hogy ettől a féregtől megszabaduljon, mielőtt idő előtt sirba viszi. A pénz nem segit, ha ön beteg, még ha milliói voltak is. Sok gazdag ember egész vagyonát adná oda egy hónapi kifogástalan egészségért. Olcsó orvosságokat nem is érdemes szedni, mert ezek nagyobb bajt okozhatnak. Vegye a legjobbat. Küldjön a Laxtan kezelésért még ma 3 dollár 75 centet, extra erősért 5 dollár 50 centet e cimre: Laxal Med. Co. 188 Laxal Bldg., Box 963. Pittsburgh, Pa. Irja meg a rendeléskor életkorát. A csomag biztositására küldjön be 25 centet külön.

Hallgassa a legujabb VICTOR LEMEZEKET

Victrola No. 100—$150 Mahagony, oak vagy walnut

		Nagyság	Jegyzék ár
77772	A csárdás királyné — Waltz A csárdás királyné — One-Step International Novelty Orchestra.	10 inch	—.75
77937	Edes anyám kösse fel a kendőt (2) Udvaromon nyiladozik Ha bemegyek (2) Gyere be rózsám (3) Tiszán innen Király Ernő, kisérte Sló Aladár cigányzenekara	10 inch	—.75
77938	Budapesti korcsmárosok — Induló Örökre Bécs — Induló Ehrenwerth Schrammel Trio	10 inch	—.75

Minden kereskedő, aki a Victor hanglemezeket árusitja, lejátsza Önnek ezen lemezeket és ad ingyen egy árjegyzéket.

"HIS MASTER'S VOICE" TRADE MARK **Victrola** TRADE MARK
Victor Talking Machine Company, Camden, N.J.
Victor Talking Machine Co. of Canada, Ltd., Montreal

PÉNZÁTUTALÁSOKAT DOLLÁROKBAN
Magyarországba és elszakitott részeibe, továbbá Csehszlovákiába, Romániába és Jugoszláviába a legpontosabban eszközöljük.
Kamatozó dollárbetéteket 4 évszázalék mellett elfogadunk.
Hajójegyeket eladunk bármely vonalra. — Közjegyzői ügyeket a legpontosabban intézünk el. MINDEN AMERIKAI MAGYAR forduljon hozzánk a legteljesebb bizalommal.
American Union Bank
Főintézet: 10 EAST 22nd ST. a Bankpalotában — NEW YORK CITY. — Fiókintézet: 1597 SECOND AVE. Cor. 83rd Street
A bank 1597 Second Ave. alatti fiókirodája minden nap este 8 óráig. hetfőn este 9 óráig nyitva van. — Vasárnap egész nap zárva van.

MAGYAR BÁNYÁSZOK!
Ha házat vagy farmot akar venni, vagy eladni, forduljon bizalommal hozzánk. Évek óta becsülettel szolgáljuk ki a magyarságot. Biztositási osztályunk élet és balesetbiztositásokat ajánl a magyar bányászoknak. 10 és 20 éves biztositásokat kötünk, ami azt jelenti,
HOGY MÉG ÉLETÉBEN MEGKAPJA A BIZTOSITÁSI ÖSSZEGET.
Magyar levelekre magyarul válaszolunk.
KISS AND KLEIN
Real Estate, Insurance & Brokers
202—204 SECOND NAT. BANK BLDG.
Brownsville, Pa.

MI LESZ ÖNNEL, HA MEGÖREGSZIK?
Gondoljon öreg napjaira és vegyen olyan életbiztositást, melyet
MÉG ÉLETÉBEN KIFIZETNEK.
MAGYAR KÖTVÉNYT KAP, melyből Ön pontosan tudja, hogy milyen biztositást vásárolt.
Bővebb felvilágositásért irjon a következő cimre:
NATIONAL INSURANCE AGENCY
HIMLERVILLE, KENTUCKY.
A Provident Life and Accident Insurance Co. vezérügynöksége.

SECOND NATIONAL BANK
Brownsville, Pennsylvania
Ne küldje pénzét idegen helyre.
Ne menjen kis, gyenge bankba, hanem jöjjön hozzánk, a vidék egyik legerősebb bankjába.
BETÉTEK UTÁN 4 SZÁZALÉK KAMATOT FIZETÜNK és szükség esetén pénzét felmondás nélkül fizetjük vissza.
Pontos, lelkiismeretes kiszolgálásról biztositjuk.
SECOND NATIONAL BANK
L. B. BULGER, Cashier. EARL HUSTON, President.
Brownsville, Pennsylvania

HUNTINGTON BANKING & TRUST CO.
HUNTINGTON, W. VA.
Egy jó bank — egy jó városban.
Helyezze el nálunk pénzét!

MAGYAR BÁNYAPLÉZEK MESÉI

VIRÁG ANDRIS MEG A HÁROM GRÓFNÓ.

Irta: BÁCSKAI ISTVÁN.

(Folytatás.)

A lányok is megbánták már, hogy Andrissal kikezdtek. Kinevették. Ámbár a legtöbbje már beszéddel letagadta a dolgot. Mondogatta egyik-másik:

— Én azért elmentem volna vele táncolni, ha hivott volna. De csak a Szekeres Pannát hivta, nem tudom, miért haragszik a többire is.

Szekeres Panna is bánta már a dolgot, de ő nem engedett. És amikor Szekeres Panna azt mondta hangosan, hogy az Andris biztosan azért nem táncol, mert abban az Amerikában elfelejtette a magyar táncot, biztosan grófkisasszonyoknak való uri táncot tud csak táncolni, akkor már Andris is megdühödött.

Bement a táncszobába, olyan jelentősen, súlyos, döngő lépésekkel, hogy mindenki felé nézett. A cigányok is halkabbra fogták a vonót, mintha abbahagyni készülnének a muzsikát, merthogy verekedést szimatoltak. És ilyenkor a cigány azt nézi, hogy hogyan kerülhet hamarább az ajtón kivül.

Andris nyugodt hangon csöndet parancsolt a cigányokra. El is hallgattak azok nyomban. Kivett a zsebéből öt darab egy dollárost és odahajitotta a cigányoknak:

— Na most én táncolok, azt huzzad moré, hogy ritka buza, ritka árpa, ritka rozs...

A táncoló párok elhuzódtak, a cigányok meg elkezdték, hogy ritka buza, ritka árpa, ritka rozs...

Andris kiállt a középre és elkezdett táncolni, nekikeseretten, szivből, istenigazából. Nagyokat csapkodott a csizmájára, kurjantott néha egyet duhajkodón. Fáradhatatlanul járta a csárdást, bokázón, cifrázva, igen nagyon szépen. Minden legény, lány kedvtelve nézte, dudoltak is hozzá, mozgott mindenkinek a lába.

— Most meg frisset játszatok — kiáltott Andris és elkezdte járni a frisset, csak ugy egymagában. Aztán egyszerre hirtelen megpördült és félkézzel elkapta az egyik lány derekát és forgatni kezdte, forgatta, forgatta biztos kézzel, ugy mintha el sem akarná engedni addig, amig a lány teljesen el nem szédül.

A lány észre se vette, hogy belekerült a táncba, repült a legény karján, hogy a lába alig érte a földet. Karjával tett még egy-két szabaduló mozdulatot, de a lába járta a friss csárdást, mindaddig, amig oda nem esett a legény lábához.

Ez a lány Szekeres Panna volt. Andris felemelte a lányt, nagyon gyöngéd kézzel. Kicsit fel is emelte a levegőbe, aztán talpra állitotta s belenézett az ijedt, fekete szemébe. Halkan kérdezte, hogy más meg ne hallja:

— Na tudok-e táncolni, Szekeres Panna?

A lány is nagyon halkan felelte:

— Jól megtáncoltatott, az igaz....

Andris aztán sorra táncoltatta a lányokat, kivétel nélkül. Nem adott kosarat senki neki, inkább titokban azon tépelődtek a lányok, hogy vajjon nem hagyja-e ki valamelyiküket az amerikás legény. Mert ebben a percben már ugy állt az Andris dolga, hogy szégyelhette volna magát az a lány, a kit meg nem táncoltatott. De felkérte mindegyiket, ami nagyon tetszett mindenkinek. Utoljára még meg is kérdezte:

— Táncoltam-e mindenkivel. Ugy tetszik, mintha a Birivel még nem jártam volna egy táncot.

De hol volt már akkor a Biri. Szaladt hazafelé, az uton el is bukott a nagy sietségtől és beverte az orrát. Csupa vér lett a fehér keszkenője, sajnálta is, mert maga varrta ki lyukacsosra.

— — — — — — — — — — — — — —

Májusban elindult az öreg Virág házaspár meg özvegy Kocsis Ábrisné.

Kocsisné az egész uton sirt. A hajón állandóan beteg volt, nem tudott enni és folyton azt hajtogatta, hogy rendes, magyaros marha-pörkölt rögtön rendbehozná szegény elgyötrött gyomrát, de hol lehet egy ilyen idegen hajón marha-pörköltet kapni?

Sok baj volt Kocsis Ábrisnéval, valahogy a hirtelen jött bánattól sirós, nyafogó lett, a hirtelen pénz meg elkényesitette. Mert Kocsisék világéletükben földhözragadt szegény emberek voltak. Kocsis Ábrisné sose hitte, hogy meglátja az óvilágot, sose hitte, hogy valaha lesz annyi pénze, hogy hazamehessen. Elszéditette hát egy kicsit a pénz is, gyászba járt még, de kiöltözködött, selyemruhában akart hazamenni, de Virág Jánosné nem engedte.

— Mit szólnak a földiek, ha beállit maga lelkem, selyemruhába? Még megszólják.

Azon is nagy vitatkozás volt, hogy hát Virágné ragaszkodott ahoz, hogy kendőben menjenek haza, mert Kocsisné minden áron kalapban akart menni. Össze is vesztek, de Virágné kereken kijelentette, hogy nem megy együtt Kocsisnéval, ha az kalapot tesz, mert neki kisül a szeme és ha magára veszi a kalapot, hát leszedi a fejéről és a tüzbe dobja. Kocsisné igy kénytelen volt engedni, de a kufferjába azért elrejtette a kalapját. Mert otthon ő bizony fel fogja venni, kinek mi köze hozzája? Nem a más pénzén vette. Virágné alig tudta türtőztetni magát, hogy a szemébe ne vágja, hogy az ura halálán szerzett pénzen akar puccoskodni.

Sok bajlódás, zsörtölődés után hazaértek, Virág János el is morogta párszor a pipája alatt, hogy mennyi baj van az asszonyokkal. Neki bizony nem volt semmi baja a tengeren se, ugy utazott, mint egy öreg tengerész, nézte a napos nagy vizet és politizált.

Sajókuton a fél falu kiment a Pokolárokig a kocsik elé. Andris meg a Demeter család átmentek Sajóközre és Virágné meg a Juli az állomáson olyan sirást csaptak a nagy örömtől, hogy mindenki őket bámulta. Sirva csókolgatták a Palkó gyereket is, a ki szegény nem tudta, mire jó ez a nagy rivalgás, végül aztán maga is elpityeredett. Nagyanyja hamar megvigasztalta, mert elmondta, hogy mindenféle amerikás játékokat hozott neki, egyetlen kis unokájának, meg ruhát is, vadonatujat.

A Pokoláróknál aztán majd lehuzták Virágnét a szekérről. Kocsis Ábrisné hangos szóval elsiratta az urát ujra, még angolul is belejajgatot a sirásba, hagy lássák a falusiak, hogy ő angolul is tud. Igaz, hogy mindössze pár szót tudott, de itt ki ellenőrizte a nagy zavarban, örömteljes szép viszontlátásban.

Virágné folyton azt hajtogatta, hogy most már nyugodtan hal meg, meglátta a lányát ujra, meg az egyetlen kis unokáját, akit elmondott szentemnek, kis pulyámnak, báránykámnak.

Otthon aztán ujra kezdődött a sirás, mig közibük nem ütött Virág János, mondván:

— Na ne óbégassatok már annyit, inkább lássunk neki a kipakolásnak, mert a Palkó gyerek még azt hiszi, hogy hazudtunk, oszt semmit se hoztunk neki.

Palkó gyerek magában megállapitotta, hogy az egész családban ennek a nagybajuszu öreg embernek van a legtöbb esze.

Virág János személyesen, sajátkezüleg kezdte kibontogatni a kisebbik kuffert. Ugy nekikészülődött a dolognak, hogy még a pipáját is letette.

— Hát Palkó gyerek, láttad-é azt a vonatot, amelyik a nagyapádat meg a nagyanyádat hozta. Hát szakasztott egy olyan vonatot hoztam én is néked, lásd e.

A nagyapó már szedte is ki a kis skatulyából a vonatot. A kis Palkó átérezte a pillanat ünnepélyességét és fontosságát és majdnem félve nézte azt a furcsa holmit. De még a Demeter Pál, meg a Juli is igen elcsodálkoztak, mikor a nagyapó lefektette a sineket, megcsavarta a mozdony elején a kulcsot és a vonat, uccu neki, elkezdett körbe-körbe szaladgálni, mint egy igazi. Hamarosan azt vették észre, hogy az egész család a földön ül és játszadoznak az amerikai csodajátékkal. Már szinte el is felejtették, hogy a Palkónak hozták.

De aztán sorra előkerült a kis kuffer minden kincse. Virág János szedegette elő a holmikat és mindegyikhez külön magyarázatot tartott:

— Ez asszonyi holmi, ez a Julié. Jó lesz néki réklire.

— Ugyan menjen már — javitotta ki szakértő magyarázattal Virágné — nem réklire való az, hanem templomba menő ünneplőre. Hiszen ez bordó selem, ez meg a fekete csipke hozzája, diszitésnek, egy fodor az aljára, egy meg a nyaka köré.

Juli boldogan hálálkodott, mert a bordó selyem nagyon szép volt, mindjárt rá is tette a fekete csipkét, igen szépen illett rája.

— Hát aztán hoztam én valamit a Demeter Pál vejemnek is, bár nagy kutya legény volt, de azt hallom, jó ura a Julinak, csak ünnepnap veri el, akkor is csak sósvizbe áztatott kötéllel.

Nevettek a Virág János bolondos beszédjén, mert hiszen tudta mindenki, hogy a Demeter Pál még egy ujjal se legyintette meg a feleségét.

— Hát neked Pál ezt a kis masinériát hoztam. Ez egy igen fura jószág, de igen hasznos. Ez egy önmüködő borotva, mink ugy mondjuk, hogy zsilett. Látod Pál, ide szépen beléhelyezed a kést, osztán neki mehetsz a bőrödnek, sose vágod meg magad véle. Akár becsukott kézzel is borotválhatod a szakálladat, még ha egy hetes is, ugy leviszi ez, mint a gyönyörüség.

Demeter Pál csak forgatta a furcsa nyeles kis szerszámot és ugy magában, egy percig se hitte el, hogy ezzel borotválkozni lehessen. Azt hitte, hogy tréfál az öreg. De ugylátszik, Virág János meg is érezte vejében a kétkedést és mindjárt azt inditványozta, hogy legjobb, ha kipróbálják. Produkálni akarta magát az öreg Amerikával.

Hamarosan beszappanozták a Demeter Pál ábrázatját, bár még mindig tartott tőle, hogy valami tréfa sül el a dologból. Valami olyasfélére gondolt,hogy amikor hozzá érinti az arcához azt a nyeles kis micsodát, hát pukkan egyet és elsül, ő megijed, a többiek pedig nevetnek. De a zsilett szépen teljesitette a kötelességét és Demeter Pál egyszeriben azt erezte, hogy ő e perctől kezdve külömb ember lett, valahogy öntudatlanul megérezte, hogy ebbe a faluba és az ő életébe bevándorolt valami Amerikából, valami csudaféle, ujitás. A zsilett a technikai haladás, világváltozás friss szelét csapta Demeter Pál arcába és eszébe jutott homályosan, hogy Sajókut azért igen kis darabja lehet a világnak és sok minden csuda lehet szerteszéjjel, nagy Amerikában például, a miről a magafajta Sajókuton született, sajókuti sir felé haladó ember semmit sem tudhat.

— Hoztam még aztán — folytatta Virág János a kincskirakást — egy öngyujtót a Tusa bácsinak meg egy töltötollat a tisztelendő urnak.

Persze, Demeteréknek beimponált az öreg még az öngyujtó meg a töltötollszár részletes elmagyarázásával is, az öngyujtónak különösen nagy sikere volt, mert hát ki a csuda látott még ilyen kis szerszámot, hogy az ember az ujjával megpörgeti a kis kereket, aztán egyszeriben ott a láng még pedig gyufa nélkül.

— Hát ilyen ördöngös egy ország az az Amerika, — mondta nagy, őszinte elismeréssel Demeter Pál és ezen az éjszakán nagyon furcsát álmodott. Azt álmodta, hogy Amerikában van és a kés magától vágja el a szalonnát, a vödörnek lába nőtt és kiszaladt a kutra vizért, az ostor meg felült a bakra, csörditett egyet s elkiáltotta magát:

— Gyi te Ráró, gyi te Fecske...

— — — — — — — — — — — — — —

(Folytatása következik.)

M. T. BALL

temetésrendező és balzsamozó.

3rd Avenue

Williamson, W. Va.

Felajánlom szolgálatainat és biztosítom a legjobb kiszolgálásról.

Disztárgyakat és képrámákat eladásra raktáron tartok.

Ha becsületes, pontos és jó kiszolgálást akar, forduljon bizalommal hozzánk. — Tizenkét éve szolgáljuk a felelnket.

HAJÓJEGYEK. PÉNZKÜLDÉS

KÖZJEGYZŐI IRODA.

GIORDANO BROS. CO.

bankárok.

MORGANTOWN, W. VA.

164 Plesant Street

FAIRMONT, W. VA.

220 Madison Street.

A Magyar Bányászlap előfizetési ára egy évre 2 dollár.

KÉSZPÉNZDOLLÁRT KÜLDHET MAGYARORSZÁGBA

és az elszakadt részekre postán és sürgönyileg is.

HAZAI JOGÜGYEKET legpontosabban intézünk elsőrangu hazai ügyvédek utján.

HAJÓJEGYEK a legjobb vonalakra.

AFFIDAVITOK pontos készitése.

BETÉTEKRE 3 százalék kamatot fizetünk.

HIMLER STATE BANK

HIMLERVILLE, KENTUCKY

HAT HÉTIG ÉGETT A CAMERON BÁNYA.

Hat heti óriási küzdelem után sikerült a Susquehanna Collieries bányájában a Cameron bányában, Shamokin közelében Pennsylvaniában a bányatüzet kioltani.

A bányában az égő részt teljesen elrekesztették és azután vizzel elárasztották. Több hétig viz alatt volt a bánya, amig teljesen kialudt a tüz.

A bányában a munkát a tüz eloltása után ujra megkezdték.

—o—

50,000 DOLLÁROS TÜZKÁR.

A Newton Coal Co. szénraktára Chestnut Hill, Pa.-ban kigyulladt és a felhalmozott szén majdnem teljesen elpusztult.

A tüz által okozott kár meghaladja az 50,000 dollárt, mert az épületek egyrésze is áldozatul esett a pusztitó elemnek.

OLVASTA MÁR A HARMONIKÁT ?

Ha nem, kérjen azonnal mutatványszámot. A

HARMONIKA

ma a legjobb és legtartalmasabb vicc lap, mely évi KÉT DOLLÁR fejében felviditja a busulásnak indult magyarokat. A

HARMONIKA

okos, jó, tartalmas és izléses. Ez a cime:

7862 W. JEFFERSON AVE
DETROIT, MICHIGAN.

FLORIDA

LEGSZEBB RÉSZÉN, A CSODÁS KELETI PARTVIDÉKEN, AZ INDIAN RIVER PARTJÁN VAN

FORT PIERCE

VÁROS, AHOL MÁR ÉPÜL A KIKÖTŐ ÉS VIZEN SZÁLLITJÁK MAJD A TERMÉNYT, GYÜMÖLCSÖT.

Florida ezen részén 3 héttel korábban érik a zöldség, gyümölcs, mint Florida más részén és igy természetesen a farmerek is sokkal jobb árakat kapnak.

JÖJJÖN ÖN IS ISTEN SZABAD EGE ALÁ DOLGOZNI, MUNKÁJÁT BŐSÉGESEN FIZETI A KITÜNŐ FÖLD.

20—40 AKEROS FARMOKAT IGEN KEDVEZŐ FELTÉTELEK MELLETT KAPHAT.

Részletes felvilágositást ad:

SZIRKO MIHÁLY
magyar telepitő
Fort Pierce Fla.
BOX 1162

Grapefruit termés St. Lucie megyében. A magyaroknak szánt terület szomszédságában egy olasznak már terem a gyönyörü grapefruit

és *TOMAY GYÖRGY*
GEN. DELIVERY
kentucky-i és Virginiai képviselő
Lynch, Ky.

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

HIMLERVILLE, KENTUCKY.

Sürgönycim—Telegram: Miners Journal, Kermit, W. Va.
Telephone: Kermit. W. Va. No. 7.

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban.
The Only Hungarian Miners Journal in the United States.

Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban $2.00—Magyarországba $3.00
Subscription Rates: In the United States $2.00 — Hungary $3.00

Megjelenik Minden csütörtökön. — Published Every Thursday.

ANDREW FISHER, Editor.

Magyar Bányászlapot bányászok irják, bányászokról, bányászoknak.
The Hungarian Miners Journal is Written for Miners, of Miners by Miners.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879. Second Class Matter at the Post Office of Himlerville, Ky.

A BRIDGEPORTI SZÖVETSÉG

főgyülése eredményes munkát végzett, s ennek a testületnek a működése bizonyitja a legvilágosabban, hogy mennyivel helyesebb a jelenlegi rendszer a régi szokásoknál.

Hajdan nagy zajjal, hangos cécóval gyülések cimén marakodott össze Amerika magyarsága, ma komoly és értelmes emberek csöndben végzik helyesen azt a munkát, amit a multban nem tudtak a száz-számra összeverődött kiküldöttek elvégezni.

Sajnos, hogy a változás későn történt s az amerikai magyarság már nem sok hasznát látja a komolyságnak.

Ha azonban tovább mennek egy lépéssel és tető alá hozzák az egyesületeknek azt a tömörülését, aminek később ugyis el kellene jönnie kényszer utján, akkor még mindig tehetnek az egyletek vezetői egy nagy szolgálatot az öregedő amerikai magyarságnak.

— — —

KEMÉNY GYÖRGY

tiszteletére országos ünnepet rendeznek május végén Detroitban abból az alkalomból, hogy Magyarország egyik legelőkelőbb irodalmi társulata tagul választotta az amerikai magyarság poétáját.

Bizonyos, hogy Amerika egész magyarsága részt vesz a nagyszerünek igérkező ünnepen, s igy a hazaiak jóvoltából Kemény Györgynek még életében adjuk ki azt a tisztelő elismerést, amit nálunk csak a halottaknak szoktak megadni.

Akik olyan gyakran elbusulnak rajta, hogy az amerikai magyarság gerinctelen és szervezetlen tömeg, azok ilyenkor láthatják meg a legjobban a szervezetlenség okát, ha meg akarják azt még most is látni.

Az amerikai magyarság tele volt értékkel, tele volt gazdagsággal, de a gazdagságunkat elherdáltuk, s az értékeinket összezsugoritottuk készakarva.

Tehetséges, nagy kaliberü embereinket kimartuk magunk közül s azok nem százával, de ezrével helyezkedtek el az amerikai életben, s akik annyira szerették a fajtájukat, hogy nem tudtak itt hagyni bennünket, azokat kutyába se nézte Amerika magyarsága.

Idegen bálványok előtt borultunk le mindig, ma is csak az a szép, az a nagyszerü, ami nem a mi fajtánkból kerül ki, és többre néznek ma is minden csavargót, aki megveregeti az amerikai magyarok vállát és valamilyen módon hasznot facsar ki belőlünk, ha — nem magyar ember.

Mi igazán azon voltunk mindig, hogy Amerika magyarsága váljék szerves részévé ennek az országnak, de bánt bennünket, hogy ma is többre néznek egy-egy — mondjuk amerikai formant vagy békebirót — ha megjelenik a magyarok közt, mint ha például Kemény György vagy hozzá hasonló másik kiváló magyar ember keresi fel honfitársait valamelyik magyar plézen.

Ha egy-egy amerikai csavargó járja be a magyar házakat, hogy valamilyen ringy-rongy dologra pénzt kérjen a magyaroktól, még megtiszteltetésnek veszik, hogy beméltóztatik néki a "hunky" házba és kinyitják előtte az ajtót is, az erszényt is, de ugyanazon tisztelt honfitársak igen savanyu ábrázattal riaszszák el például az ujságügynököt, ha mondjuk az a Kemény György örökbecsü könyvét kinálja eladásra.

Otthon is mindig az idegenek után futott az ország, s azért nem futottak az idegenek mi utánunk, s itt is több a becse köztünk mindenkinek, ha más a nemzetsége.

Talán szebb és lelkesebb irással kellene üdvözölnünk a tervezett bankett ünnepségét, de ugy vagyunk már vele, hogy fanyar ize van már nálunk annak a vacsorának, amit végre, későn, immel-ámmal fel is tálal egy-egy jeles emberünknek Amerika magyarsága.

Reméljük, hogy Kemény György ünneplésébe dissonáns hang nem vegyül több, s hogy Amerika magyarsága osztatlan egységgel adja meg a maga elismerését annak az embernek, aki megtalálta már a legnagyobb elismerést az oceánon tul, ahol arra fele olyan joggal sem számithatott, mint az amerikai magyarok közt.

— — — —

NAPILAP ALAPITÁSRÓL

tanácskoznak két helyen is New Yorkban, s akár lesz eredménye a tanácskozásnak, akár nem lesz, mindenképen érdemes a gondolattal foglalkozni.

Hogy a napilap alapitások terve a Keleten foglalkoztatja az embereket, az a legsulyosabb itélet a new yorki lap ellen, amely nem szolgája, de zsarnoka a keleti államok magyar életének.

Az egyik, a komolyabb terv a "Hét" olvasóit próbálja egy napilap alapitására birni és mi a magunk részéről már a kisérletezést is örömmel üdvözöljük.

Az amerikai magyarság utolsó évei sokkal szebbek lennének, ha lenne egy harmadik orgánum, amely egyensulyozná a két napilap közt megoszló nyilvánosságot s amig létezni fog Amerika magyarsága, addig valószinüleg jó üzlet lenne egy egészséges alapon megindulandó napilap-kiadás.

— — — —

A "HÉT" EGYÉBKÉNT

mint hetilap is nagyszerü munkát végez és nem utolsó szolgálata az sem, hogy kikaparja tucatszámra megjelenő lapjainkból az irodalmi értékeket és müremekeket.

A legutóbbi számában a Népszava kitünő szerkesztőjének a husvéti vezércikkére hivta fel az olvasók figyelmét, s erre a figyelmeztetésre igazán szükség is volt, mert azt hisszük a "Hét" szerkesztői az egyedüli magyarok, akik a fentnevezett ujság szerkesztőjének a vezércikkeit — elolvassák.

A főszerkesztő olyan csudálatos és olyan meglepő stilusban irta meg csudálatosan érdekes és értelmetlen husvéti gondolatait, hogy irását igazán érdemes — muzeumba tenni.

— — — —

A MÁSIK LAPALAPITÁS TERVE

a new yorki hivatalos októberista csoport kebeléből indult utnak, de ennek a csoportnak sem a nagyságával, sem az erejével nem vagyunk tisztában.

Mindenesetre elhibázott lépésnek tartjuk, hogy ezért-is, azért-is "országos októberista kongresszust" hivnak egybe, mert az októberizmus sokkal szervezetlenebb valami, minthogy egy ilyen "országos"-nak nevezett kongresszus igazi képét adhatná a károlyizmus erejének vagy a károlyisták tömegének.

Ezen a "kongresszuson" egyébként tárgyalni kivánnak a sokat hánytorgatott Károlyi pénzekről is, aminek igazán nincs értelme.

A Károlyi pénzek felett semmiféle gyülés vagy csoport nem határozhat, az a Károlyi kizárólagos őrizete alatt, tisztán csak ő általa meghatározandó célra fordítható.

Amerika magyarsága azt néki adta, s nem volt semmi más kikötése, minthogy azt magyarországi szabadságjogok, földreformok, stb. céljaira használják fel.

Mi ugy hisszük, hogy Károlyi ezt az összeget az eredeti céljaira adja, s az esetben sem amerikai magyar napilapot, sem egyéb amerikai dolgot nem csinálnak vele, hanem oda adják azt az otthon küzdő ellenzéki pártok céljaira.

VÁLASZ CSORTOS BÁLINTNAK, HARCO, ILL.

Csortos Bálintnak, Harco, Ill. az április 16-iki ujságban a következő szerkesztői üzenetet küldtem:

Csortos Bálint, Harco. Ill. A lap küldését örömmel szüntettük be. De tisztességes emberek ilyenkor adósságukat ki szokták egyenliteni Ön elfogadta a lapot január 15 után is, amikor előfizetése lejárt, sőt naptárunkat is. Vagy a "felvilágosodottak' azt nevezik tisztességnek, hogy potyára olvasnak lapot?

Csortos Bálint magára sértőnek találta ezt a szerkesztői üzenetet és levélben válaszolt arra, melyet alább fogok közölni.

Hogy azonban az olvasók lássák, hogy miért küldtem én ezt a szerkesztői üzenetet, leközlöm Csortos Bálintnak azt a levelét is, melyben a lap beszüntetését kéri:

1925—4—7.

Tisztelt Magyar Bányászlap Szerkesztőség legyen szives a lapomat le zárni mivel hogy a bányát lezárták mán két hónapja és munka nélkül vagyok a családnak kenyérkel más különben mán meg untam aszta szenylapot olvasni aki csak maszlagal van tele nép butitó hol mi szenteket tanit amit önök nem hisznek tehát olvasa Himler Ur meg a Himlervilli fére vezetet részvényesek ha még most se ébretek föl a butaságból.

Maratam tiszteletel
Bálint Csortos
mint részvényes
Box 53, Harco, Ills.

1925—4—23.

Tisztelt Bányászlap Szerkesztő én nem irtam önek hogy nem fizetem meg a hátralékot csak hogy munka nélkül vagyok tehát ez Tisztesség ott van Himler Ur mán ött éve hogy az ügynökjei ki csalt $330.00 részvény fejébe és most látjuk hogy se részvény se osztalék tehát ez a felvilágosodás kiélni a Magyar Bányászt miért nem igy fejeziki magát az lapha én c45ért potya olvasó vagyok holot még meg lehet fizetve érte más meg százakért vagy ezrekért igazságos Ember Eszt tegye ki a lapjába és külgyön nekem egy számot bélyegbe be küldöm az értékét Maratam tiszteletel

Bálint Csortos
Harco, Ills.

Az első levélből tehát egy árva szóval se tünik ki, hogy Csortos Bálintnak valaha is esze ágában lett volna megfizetni arra az időre a lapot, mely idő alatt elfogadta azt, sőt mint fent irtam, naptárunkat is.

Én t á v gondolatolvasással nem foglalkozom és igy természetesen Csortos Bálintnak azt az állitólagos szándékát, hogy meg fogja fizetni a lapot, nem tudhattam.

És hogy örömmel szüntettem be Csortosnak a lap küldését, az csak természetes. Én csak olyan embereknek irom ezt az ujságot, akik azt nem tartják szennylapnak, akik nem tartják maszlagnak, amit irok. Csortos Bálint feje azonban — ezt szeptemberben, amikor itt volt tapasztaltam rajta — valóban tele van maszlaggal anélkül, hogy ezzel én tápláltam volna. Moskva maszlagjával.

Csortos Bálint szeretné összekapcsolni a Bányászlapot a Himler Coal Co.-val, holott nagyon jól tudja, hogy ennek a két vállalatnak nincsen köze egymáshoz.

Azt mondja Himler kicsalatta ügynökeivel tőle a 330 dollárját. Azt azonban — mint már az ilyen "felvilágosodott" gentlemanek szokták — nem mondja meg, hogy ő ezt a pénzt egy bányaépitésre adta. Nem csalták tőlé a pénzt, hanem akkor, amikor a részvényeket vette, ugy látta, hogy egy bánya alapitása jó üzlet lesz, ezért vette a részvényeket. Csak a magyar bányászok egy kis részénél divat az, hogy megvesznek valamit, mert azt hiszik, hogy az nagy haszonnal fog járni és aztán mikor számitásaik nem válnak be olyan gyorsan, mint remélték, akkor egyszerüen csalást kiabálnak.

Csortos Bálintnak, amikor vette a részvényeket azt mondták, hogy a pénzt egy bányaépitésbe fektetik bele. Csortos Bálint amikor itt volt, láthatta, ha akarta, hogy a pénzt valóban be is fektették egy bányaépitésbe. És ezután azt irni, hogy nincs részvénye, csak az olyan tisztességü emberektől telhet ki, mint Csortos Bálint. Mert tudatosan hazudni, sőt rágalmazni nem tartozik a tisztességes cselekedetek közé.

Amikor Csortos Bálint vette a részvényeket, nagyon jól tudta, hogy egy üzleti vállalkozásba megy. És mert minden üzleti vállalkozásban nemcsak nyerni, hanem veszteni is lehet — Csortos Bálintnak is számitani kellett erre.

Hogy osztalék nincsen Csortos Bálint? Ennek is természetesen Himler az oka. Mert hát Himler Márton kormányozza Amerika széniparát, teljesen tőle függ, hogy mikor legyen jó a szénüzlet Amerikában. És mert most ő azt akarja, hogy rossz legyen, hogy a Himler részvényesek ne kapjanak osztalékot, hát most azért rossz az üzlet. Mégis csak ördöngős egy ember ez a Himler Márton, hogy egész Amerika széniparát tudja kormányozni. Csortos Bálint, meg akik épen ugy gondolkoznak mint Csortos Bálint, ugy látom, valahogy igy képzelik el.

Miért nem őszinték magukhoz a Csortos Bálintok — igaz, hogy furcsa kivánság ez tőlem — és miért nem vallják be saját maguknak, hogy nem a Himler Márton két szép szeméért vettek részvényeket, hanem azért, mert akkor, mikor a részvényeket árulták jó volt a szénüzlet és azt hitték, hogy jó üzlet lesz egy bányalapitás. Beszélhettek volna az ügynökök a legszebben, ha akkor is 1 dollár 25 lett volna a szén ára, bizony nem tudták volna eladni a részvényeket.

Csak hát persze sokkal könnyebb rágalmazni, csalást kiabálni mint elismerni a valót.

Fisher Andor.

KÖRUTAZÁSI JEGYEK LESZÁLLITOTT ÁRON

NEW YORKBÓL BUDAPESTRE ÉS VISSZA $192.50
és U. S. Revenue Tax

Egy kitünő alkalmat ajánlunk önnek: ellátogathat az óhazába leszállitott harmadosztályu körutazási kiránduló jeggyel Utasainkat külön vonat viszi Hamburgtól utazásuk céljáig, tapasztalt vezetők felügyelete alatt.

Itt lakó idegenek, akik 12 hónapon belül visszatérnek, nem esnek a quotatörvény korlátozásai alá. — Foglalja le idejében helyét.

Visszatérési engedélyért és más felvilágositásért forduljon bármely helyi ügynökhöz, vagy

UNITED AMERICAN LINES
35—39 B'way, New York.

KISS EMIL BANKHÁZA

A Magyar Királyi Postatakarékpénztár képviselője

Az Északamerikai Egyesült Államok területén

UJ CIMÜNK
Fourth Ave. at 9th St.
NEW YORK
ALAPITVA 25 ÉV ELŐTT

INGYEN MAGYAR KÖNYVECSKE

ALLAMI SZABADALMAT szerzek jó eszméire. Mindennemü szabadalmi ügyben forduljon hozzám bizalommal. Jöjjön személyesen, vagy küldje találmánya egyszerü rajzát vagy mintáját tanácsért. Cim:
ZOLTAN H. POLACHEK
Reg. Patent Attorney — Consulting Engineer
70 Wall St., New York

E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

HA NEM AKAR TÖBBÉ A BÁNYA MÉLYÉBEN DOLGOZNI,
HA MEGUNTA A GYÁRI MUNKÁT,
HA MEG AKAR SZABADULNI A NAGYVÁROS ZAJÁTÓL, MENJEN LE FARMEROSKODNI

KOSSUTHVILLERE

Floridao magyar falujába, az örök napsugár hazájába Csekély összeggel házat és farmot vásárolhat magának. — Florida egyik leggyönyörübb helyén fekszik

KOSSUTHVILLE,

a magyar falu, amelyet előkelő amerikaiak épitenek az amerikai magyarság részére. Részletes felvilágositást ad mindenkinek, aki ir érte és megküldi mindenkinek az érdekfeszitő könyvecskét Florida és a magyar falu szépségeiről. Levelét igy cimezze:

MANDEL ERNŐ
799 Broadway, New York City.

NORTHFORK HARDWARE COMPANY
vaskereskedése
NORTHFORK, W. VA.
(CLARK OLDALON)
Automobilrészek és sportcikkek eladása.
A postától az első ajtó.
"Standard Brands" a legkedveltebb vasáruk az Egyesült Államokban és mi ezeket tartjuk raktáron.
Figyelmes kiszolgálás, mérsékelt árak.

Tüntesse el fájdalmait a PAIN-EXPELLER használata által.
Dörzsölje be a fájós testrészt oly gyorsan, hogy ezen kiváló sósborszesz beszivódjon a porusokba és áthatoljon a fájós rész belsejébe.
A Pain Expeller sósborszesz helyreállitja tulterhelt állapotát.
Kapható 35 és 70 centért minden drug storeban. Vigyázzon a Horgony védjegyre.
F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts., Brooklyn, N. Y.

Mindenfajta szemüvegek.
Orvosi vizsgálat után állapitjuk meg, milyen szemüvegre van Önnek szüksége.
Csak olyan szemüveget viseljen, amely jó az Ön szeméhez. Rossz szemüveg elrontja az Ön jó szemét is.

WILLIAMSON OPTICAL CO.
O. S. Vaughan, O. D.
111½ Second Ave

DIANA SÓSBORSZESZ
A
KORONÁVAL
MINDEN HÁZBAN SZÜKSÉGES

ezen jelszó alatt az amerikai összmagyarság öntudatra fog ébredni, hogy kitől vegye a legközelebbi alkalommal a valódi Diana Sósborszeszt. Rengeteg hálalevél igazolja ezen készitménynek csodálatos hatását. Azért ne hagyja magát becsapni és félrevezetni holmiféle közönséges Sósborszesz hiénának, hanem lökje ki becsületes otthonából és irjon nekünk azonnal, hogy ki volt azon tolakodó csaló fráter, mert törvényes uton kizárólag csakis mink készitünk a nélkülözhetetlen hatásos Diana Sósborszeszt a Koronával.

1 NAGY ÜVEG	$—.75
3 NAGY ÜVEG	$ 2.—
6 NAGY ÜVEG	$ 3.25
12 NAGY ÜVEG	$ 6.—

A SZÁLLITÁST MI FIZETJÜK.

E cimen rendelje meg:

CLEVELANDI
KORONA GYÓGYSZERTÁR
2812. EAST 79th STR. CLEVELAND, OHIO
Pénzt a rendeléssel küldje be azonnal, mig a készlet tart.

LOGAN COUNTY BUS CO.
LOGAN, W. VA.

Nappali és éjjeli autójáratok Logan County bármely részébe. Kényelmes automobilok. Telephon szolgálat.

Ha automobilra van szüksége, keressen fel bennünket.

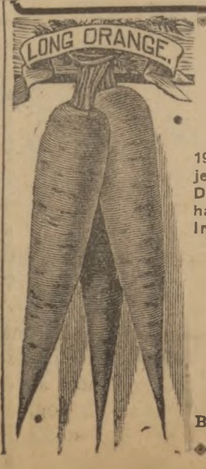

KÁLLAY TESTVÉREK

1925. évre szóló kertészeti árjegyzékünk ismét megjelent, mely magában foglalja mindennemü Gyümölcs, Diszfákat, Diszbokrokat, Rózsákat, Gazdasági konyhakerti és virágmagvakat, Szoba növényeket. Irjon Ön is egy példányért az alábbi cimre:

KALLAY BROS. CO.
PAINESVILLE, OHIO.

B. 1.

Az Észak West Virginai sztrájk helyzet

Robbanások, tüzek az egész vonalon. — Zöldségfarmokat rendeznek be a sztrájkolók. Szaporodik a letartóztatott bányászok száma. — A szervezkedés tovább folyik.

Észak West Virginia sztrájk területén a harc lankadatlan erővel folyik. A bányaurak nagyban reménykednek, hogy sikerül letörniök a szervezetet, viszont a szervezet minden ereje megfeszitésével azon van, hogy ez a reménység ne válhasson valósággá.

A szervezkedés, ha lassan is, de rendben megy tovább. A szervezet vezetői el voltak készülve rá, hogy nehezen fognak haladni és nem veszi kedvüket, hogy a szervezetlen bányászok közül még mindig nem csatlakoztak a szervezet zászlaja alá annyian, mint hinni lehetett.

Közben a harc éles voltát leg jobban bizonyitja, hogy a szervezet vezéreinek minden igyekezete dacára, hogy a sztrájk békésen és rendben folyjon, robbanások, tüzek történnek a sztrájk vidékén.

A szervezet vezérei mindent megtesznek, hogy a szervezett bányászok távol maradjanak a rendbontásoktól. Hogy az igyekezetük néhol hiába való annak részben a bányaurak az okai. Ha ők nem keseritenék el a bányászokat 1909-ben kivett tiltó parancsok alapjáni letartóztatásokkal, biztosan sokkal kevesebb zavargás és rombolás történne.

Wendel, W. Va.-ban a Gordie Co. bányájának bejáratát dynamittal felrobbantották. Szerencsére emberéletben nem esett kár.

A bányát azonban le kellett zárni, mert a rombolás következtében sok javitás szükséges.

Nem messze Wendeltől a Maryland Coal Co. bányájának villanyfejlesztő telepét akarták ismeretlen tettesek felrobbantani. 3 dynamit rudat helyeztek el, amik fel is robbantak, de nagyobb kárt nem tettek, csak az ablakokat zuzták be.

A Gilbert Davis Coal Co. három tiplije Morgantown mellett leégett. A bánya áprilisig szervezett volt és most a gyujtogatókat a szervezett bányászok között keresik.

A Grafton Coal Co. Sandy Lick bányánál is robbanás történt, de nem okozott nagyobb károkat.

Scut's Run vidékén a Jere és Bere bányákat nyitották meg open shop szerint, de a sztrájktörők nem valami sok szenet termelnek. Amit termelnek, az is jó drágán kerül ki a bányából.

A sztrájkoló bányászok egy része, hogy keresethez jussanak földeket béreltek és azokon zöldséget termelnek. A szervezet természetesen segiti ebben a bányászokat és azt hiszik, hogy az uj zöldségfarmerek legalább megélhetésüket meg tudják keresni addig, mig a sztrájk folyik.

Van Bittner állandóan kinn van a bányászok között és most várják oda Lewist is.

UJ BÁNYÁT NYITNAK KENTUCKYBAN.

A Beaver Creek Coal Company Wayland, Kentuckyban egy uj bányát fog nyitni.

Az uj bánya szükségessé teszi egy egész uj bányaváros létesitését is, mert a hely, ahova a bányát tervezik, jelenleg lakatlan terület.

TÜZ EGY COLORADOI BÁNYÁBAN.

Az Empire Coal Company bányájában Coloradoban, Aguiar közelében tüz ütött ki, mely meglehetős nagy károkat okozott.

A tüzet szerencsére azonnal észrevették és igy sikerült hamarosan eloltani, mert szerencsére a tüz nyomán nem volt robbanás.

MEGNYITJÁK A REX BÁNYÁT ILLINOISBAN.

A Rex bányát Illinoisban, mely Warner közelében van, rövidesen ujra megnyitják.

A bányában már minden előkészületet megtettek az üzem ujrafelvételére és az előkészitő munkálatokon már április elseje óta dolgoznak az emberek.

GYERMEK JÓLÉTI OSZTÁLY

AZ ANYÁK ÉS GYERMEKEIK EGÉSZSÉGÉNEK GONDOZÁSÁRA

E hasában hétről-hétre oly kérdéseket fogunk felvetni, melyek érdekesek és értékesek a várandós anyának és fiatal gyermekek anyáinak.

A csecsemő gondozása és táplálása életbevágó kérdés az otthonra és a nemzetre, és azt hiszszük oly kérdés, melyet szabadon és őszintén kell tárgyalnunk rendes időközökben.

123-IK CIKK.

Semmi sem tul jó a bébijének. Adja neki a legjobbat—Bordens Eagle tejet. Teljesen megbizható és tiszta.

Ha ezt a hirdetést beküldi a The Borden Company, Borden Building, New York, cimére, saját anyanyelvén fog kapni utasitást, hogyan táplálja bébijét Eagle tejjel.

6

MUNKA HIREK.

Winding Gulf, W. Va. — J. K. testvér irja, hogy ott 3—4 napot dolgoznak hetenként. A bánya slopos, a szén 4—4½ láb magas. Viz akad néhol, gáz nincs, kő van 4—14 incses. Karbid lámpát használnak. A szenet masina vágja, kárészám ra fizetek 3 tonnás káréért 96 centet. Szerencsétlenség ritkán történik, a bánásmód azonban nem a legjobb. Néha vesznek fel uj embereket is.

Herrick, Ohio. — Fekete Mihály bajtárs tudatja, hogy a Dillonvölgyön sorra zárnak a bányák, igy ne menjenek arra munkát kereső magyarok.

Ida May, W. Va. — Gáll József munkástárs tudatja, hogy a Consolidation Coal Mine Co. lezárta a bányát és 375 bányász maradt munka nélkül. Azon a vidéken nem lehet munkát kap ni.

Monongah, W. Va. — Laura Pál testvér irja, hogy a Francis bányánál sztrájkolnak és kéri a magyar bajtársakat, hogy ne menjenek oda sztrájkot törni.

Roebling, N. J. — Egy munkástárs közli, hogy ott a drótgyárban mostanában gyengén megy a munka, csak 2-3 napot dolgoznak hetenként, igy nem érdemes oda menni munka után.

Wolfpit, Ky. — Schilling József bajtárs irja, hogy ott 5 napot dolgoznak egy héten. A szén 3—7 sukk magos. Viz, gáz nincs a bányában. Kő van, de azért fizetnek. Tonnaszámra fizetnek masina után 50 és 55 centet, pikk után 65 centet. Uj embereket vesznek fel, de csak nőtleneket, mert nincsen üres ház. Schilling testvér ajánlja munkát kereső magyaroknak a helyet.

CSÖKKENT JAPÁNBAN A GYERMEKEK MUNKÁJA A BÁNYÁKBAN.

A japán bányász szervezet most adta ki jelentését az elmult öt esztendő munkájáról. Megtudjuk ebből a jelentésből hogy Japánban a gyermekek munkája a bányákban 36 százalékkal csökkent és ha az uj javaslatok törvénnyé válnak ugy Japánban teljesen kiküszöbölik a gyermekmunkát a bányákból.

Japánban a régebbi rendelkezések értelmében már 12 éves korában lemehetett a gyermek a bányába, csak az volt a rendelkezés, hogy orvosi vizsgálat állapitsa meg, elbirja-e a rábizandó munkát vagy sem? Természetesen ez a vizsgálat olyan volt, hogy a gyermekek munkája elé semmi akadályt sem gördített, mert hiszen olyan kisegitő munkára alkalmazták a gyermekeket először a bányában, amihez nem kellett erős fizikum.

Ha egyszer aztán benn volt a bányában, akkor már nem kellett több orvosi vizsgálat, mert akkor már minden vizsgálat nélkül befogták a robott-munkára. Nem csoda aztán, hogy az ilyen gyermek korán kidült a megerőltető és egészséges, teljesen kifejlődött szervezetet megkövetelő munkától.

A japán bányász fizetése oly alacsony volt, hogy a bányásznak ha meg akart élni, ha a mindennapi kenyérre valót meg akarta keresni, akkor már korán munkára kellett fogni a gyermekét. Még alig mult el 10 esztendős a gyermek, akkor már 12-nek vallotta be apja és maga mellé vette segédmunkásnak.

A társaságok pedig szivesen vették ezt, mert a gyermek a japán bányász nyomoruságos bérénél kevesebbet kapott és igy a társaságok profitja a gyermek munka által még nagyobb volt.

Mikor a japán bányászok szervezkedni kezdtek, első dolguk volt, hogy a gyermekek és nők munkáját korlátozzák a bányákban.

Hosszu harcok után sikerült kivinni, hogy a nők nem dolgozhatnak a bánya mélyén és a fiukat sem szabad 14 éves koruknál előbb a bányába levinni, semmiféle munkára. Ez a törvény azonban nem intézkedett kellő szigorral azok ellen, akik azt kijátszák és igy a helyzet nem sokat változott.

A szervezetnek ujabb nagy munkájába került, mig a törvényt olyan rendelkezésekkel egészitették ki, mely a visszaéléseket ebben a tekintetben sulyos birsággal büntette.

Ekkor mutatkozott a törvény üdvös hatása csak, mert mint most a jelentésből kiderül, 36 százalékkal csökkent a gyermek munka Japánban.

A szervezet Japánban elhatározta, hogy további küzdelmet folytat abban az irányban, hogy 18 éven alól senkit sem szabad bányamunkára alkalmazni és csak ha ez a törvény valóra válik akkor lehet elmondani, hogy megszünt a gyermek munka Japánban a bányákban, mert hiszen egy 14-17 éves fiu is csak gyermekszámba jön.

Azt követeli a japán bányász szervezet, hogy a bányászoknak annyi fizetést adjanak, hogy családjával együtt megélhessen belőle, mert akkor nem lesz szükség arra, hogy a bányász a gyermeket már korán a nehéz munkára küldje vagy maga mellé vegye bányásznak.

Természetes, hogy a bányatulajdonosok Japánban is a munkaszabadságra hivatkoznak, mikor tiltakoznak, hogy az állam előirja, kit szaban a bányában alkalmazni. Pedig nem a munkaszabadságról van itten szó, tudja azt mindenki, hanem arról, hogy a japán bányatulajdonosok ne uzsorázhassák ki a gyermekeket.

SÜLYEDŐ VÁROS.

Larksville, Pennsylvaniában komoly veszedelemben forog. Számos helyen földbeomlás van, mert a város alatt a szenet kibányászták és ennek folytán a föld lassan alászáll.

Azt hiszik, hogy az egész város lejjebb fog süllyedni egy uj szintre, ha a szén teljesen ki lesz bányászva már a város alól, amikor majd aztán az épületeket és utakat, melyek a beomlás által megrongálódnak, meg lehet javitani.

Számos utca és épület forog komoly veszedelemben, mert a város alatti üregek a felülről jövő óriási nyomásnak nem birnak ellentállni és a beomló földrétegek az egész földfelületig hatnak.

Ugyancsak földbeomlás által megrongálódott Wilkes-Barre-n, Pennsylvaniában az East End Boulevard nevü remek sétahely, mely a város egyik fő autó utjának közepén fekszik.

A sétány alól is kibányászták a szenet és az több helyen beomlott s magával ragadta a mélységbe az autó utat is. A sétányt 500,000 dollár költséggel épitették és most kénytelenek voltak elzárni, amig annak javitásával elkészülnek.

ÉRTESITÉS.

Tisztelettel értesitem a magyar bányászokat, hogy szabóüzletemet a

McDOWELL STREETRE

helyeztem át. — Midőn kérem a magyar bányászokat, hogy ugy mint eddig engem t. bizalmukkal tiszteljenek meg s igérem, hogy továbbra is becsületes, jó kiszolgálásban fogom részesiteni a hozzám fordulókat.

THE LITTLE TAILOR SHOP

N. Schechter, tulajdonos
McDowell St., Welch, W. Va.

A Bányászlapot bányászok irják, bányászokról, bányászoknak.

LEÉGETT TIPLI.

A Centre No. 7. co-operative bánya tiplije Centre, Pa.-ban leégett.

A tüz éjjel keletkezett és mire észrevették már hatalmas lángokban állott a tipli.

A kár meghaladja a négyezer ollárt.

A Centre bánya rendesen dolgozott és a bányászok co operative alapon végezték a munkát.

A tüz keletkezésének oka ismeretlen.

A bányában a tipli helyreállitásáig szünetel a munka.

EGY ÉKESSZÓLÓ ESET.

"Nekem van egy testvérem, aki a Beckerdyke Home-ban, a katonák özvegyei részére szolgáló otthonban van Ellsworth, Kans.-ban. A testvérem irt nekem a Triner Keserü Borról és megirta, hogy hány idősebb asszonyon segitett az, akik gyomorbajoktól szenvedtek s miótа a Triner Keserü Bort használják, egészen jól érzik magukat." Igy irt nekünk Mrs. J. C. Rich, a Western Union Telegraph Officeból, Wichitta, Kans. ból, 1925 március 9-én. A Triner Keserü Bor egy gyógyszer, mely fiatalon, öregen egyaránt segit, mivel az alkatrészei — Cascara sagrada és más keserü gyógynövények és rügyek, melyek a legjobb hajtóknak vannak elismerve, valamint a californiai vörös bor (kellő ideig, legkevesebb három esztendeig érlelve) — teljes biztositékot nyujtanak az eremény felől. Elősegiti az emésztést, visszaállitja az étvágyat, kitisztitja a gyomrot és a beleket, szabályozza az egész szervezetet. Próbálja meg a Triner's Cough Sedativet, ha meg van hülve és Triner's Linimentet, ha reumatizmusban vagy neuralgiában szenved. Ha a drugstórosa vagy a gyógyszerésze nem tud azzal Önnek szolgálni, irjon Joseph Triner Company, Chicago, Ill. cimre.

Dugulás.

A gyermekkor összes kisebb betegségei között a legnehezebb a dugulást meg gyógyitani. A dugulás okainak megmagyarázása igen sok helyet foglalna el. Elegendő, ha annyit irunk róla, hogy csaknem minden esetben a baj oka rendesen az étel elkészitésében keresendő. A helyesen beosztott s elkészitett eledellel sikert lehet elérni. Hacsak a kezelő orvos nem ajánlja, másképp nem tanácsos gyógyszert használni, hogy a dugulást megszüntesse.

Ezen állapot megszüntetésére ajánljuk, hogy öt hónapos koráig oatmeal vizet használjon forralt viz helyett a táplálék elkészitéséhez a bébinek. Az ötödik hónap után tegyen a keverékhe oatmeal jellyt, vagy gyümölcslét. A második évben már sült alma husát is adhatja neki.

A legfontosabb azonban a gyermeket megszoktatni, hogy rendes órákban székeljen. Legjobb a reggeli után és amikor a gyermek nő, vigyázni kell, hogy semmi féle szórakozás ne tartsa vissza ettől a fontos dologtól. A fiatalabb gyermeket a legjobb mindennap bizonyos órában az edényre ültetni és akkor hamarosan megszokja ezt ami nagyon szükséges a tökéletes egészséghez.

A végbél beöntést is igen gyakran használják. Ha azonban tul gyakran használják, akkor ártalmas, mert a végbél-izmok meglazulnak s megpuhulnak és kitágitják a beleket. A legideálisabb kezelés abból áll, hogy megtanitják a bel só részeket, hogy minden külső segitség nélkül, rendesen végezzék kötelességüket.

A bébi első éve a legfontosabb. Életének kezdete nagyon függ az eledeltől, melyet az első tizenkét hónapban kap. Az eledelnek, mely izmos lábakat és erős csontokat épit fel, táplálónak, ízletesnek és könnyen emészthetőnek kell lenni. Ha nem tudja szoptatni bébijét, első gondolata a Borden'c Eagle tej legyen. Több mint hatvan év óta az anyák meghiznak benne. Az Eagle-fajta tejet az orvosok nagyon ajánlják, mert tiszta, megbizható, könnyen elkészitheto és könnyen emészthető.

Olvassa el ezeket a cikkeket minden héten figyelmesen és őrizze meg, hogy a Jövőben is használhassa.

GAZDASÁGI KÖNYVEK.

Aki mezőgazdasággal, kertészettel vagy állattenyésztéssel foglalkozik, okvetlenül rá van utalva, hogy ismeretét a maga szakmájában állandóan bővitse, ha nem akar elmaradni a fejlődéstől, melynek minden szakma alá van vetve. Az alább felsorolt muvekben mindenki megtalálja a neki való ujabb, modernebb ismereteket. Az ismeret pedig mindig jó befektetés, amely meghozza gyümölcseit.

E kitünő sorozatban — melynek kötetei a legismertebb szakemberek tolla alól kerültek ki — a mezőgazdaság, kertészet és állattenyésztés minden ágára vonatkozó legkitünőbb szakmunkák találhatók.

Bernátsky: Szőlőmüvelés	75c
Buchta: A gyümölcs és zöldségfélék értékeitése, eltartása és konzerválása	75c
Csepkó: Fejőstehenek okszerü takarmányozása és borjunevelés	50c
— Takarmányozástan	$1.50
— A takarmányozás	50c
— Marha-, juh- és serteshizlalás	50c
Cserháti: Az istállótrágya	50c
Dorner: A burgonya termelése	75c
— Sertestenyésztés	50c
Fend Károly: Szőlőmüvelés	50c
Füredy Lajos: A len és kender termesztése és kidolgozása	50c
Groffits: Gazdasági épitészet	50c
Jablonszky: A gyümölcskert védelme az élősködők ellen	50c
Kerpely: A jó dohánykertész	75c
Kodolányi: Gazdasági számvitel kisebb birtokosok számára	50c
Konkoly Thege Sándor: Szántóföldi szálas takarmánytermelés	50c
Dr. Kukuljevic József: Védekezés a ragadozó állati betegségek ellen, I. II.	$1.00
Kuthy: A gyümölcstermelő	50c
Lukács: Első segélynyujtás az állatok megbetegedésénél	50c
Matlakovszky: Állattenyésztési tanácsadó	50c
— Háborus gazdálkodás	50c
— Kisgazdák számvitele	50c
— Kisgazdaságok berendezése	50c
Mezőgazdasági Utmutató (2 kötet)	$1.00
Molnár: Gyümölcstermelés	50c
— Gyümölcs értékesitése	50c
Reichenbach: A gabonatermelés fokozása	50c
Rodiczky: A kecsketenyésztés	50c
Roesler: Kapás növények termesztése	50c
Rombay: Zöldségtermesztés	50c
Sávoly: Melegágy a házikertben	50c
Schandl: A szarvasmarha tenyésztése	75c
Seyfried: A gazda mint üzletember	50c
Sporza: A kisgazda mezőgazdasági gépei	50c
Szilárd: A gazda egyenes adói.	50c
Ujhelyi: A tejgazdaság	50c
Wickl: A kosárfüz termesztése	50c
Winkler: A háztnyultenyésztés.	50c
— Baromfihizlalás	50c
Zigány: A szederfa és selyemhernyótenyésztés	50c
Zimmermann: A pata ápolása	50c

A már régóta elfogyott GREEN Béla-féle angol-magyar és magyar-angol

SZÓTÁR

második bővitett kiadása ismét kapható.

ÁRA: 1 DOLLAR

Brankovits: A szabadságharc története (138 pompás képpel)	$1.50
Szegedi Szakácskönyv	40c
Schidlof-féle angol nyelvtan	$1.50
Bizonfy: Az angol-magyar és magyar-angol szótár	$3.50
Dr. Laczkó: Angol-Magyar és Magyar-Angol Szótár	$1.00

ANGOLUL beszélni, irni és olvasni tanitó nélkül megtanulhat, aki az AMERIKAI NYELVMESTERT megrendeli. — Ára: $1.50.

— Kérjen részletes könyv-, kotta-, lemez- és zongorahenger árjegyzéket. Rendeléseket utánvéttel eszközlünk.

KEREKES TESTVÉREK
208 EAST 86th ST., NEW YORK, CITY

AMERICAN TAILORING COMPANY
Day & Night Bank Building
WILLIAMSON, W. VA.

RUHÁT ott csináltasson, ahol jó árut adnak és becsületes kiszolgálásban részesül.

27.50-TŐL 45.00 DOLLÁRIG.

Elsőrangu finom ruhát csinálunk.

DR. O. D. CROUT
Chiropractor
POOR-FORK, KY.

Ön sok mindent próbált, hogy visszanyerje egészségét. Kezeltesse általam magát, az én gyógymódom a legjobb! Kezelésem által biztosan ujra egészséges lesz!

Dr. POINDEXTER
FOGORVOS
(Elwood szállodával szemben.)
WELCH, W. VA.

Ha elsőrangu munkát akar, olcsó áron, forduljon bizalommal hozzám. Én a munkámért felelősséget vállalok.

A legtöbb magyar hozzám jár, jöjjön a többi is és győződjön meg arról, hogy elsőrangu kiszolgálásban részesül.

BANKUNK

sziklaszilárd és minden tekintetben jó, pontos kiszolgálásban részesiti fejeit. Ne tartsa pénzét otthon. Ne küldje idegenbe, hanem tartsa nálunk.

BETÉTEK UTÁN 4 SZÁZALÉKOT FIZETÜNK. Betéteket felmondás nélkül fizetjük vissza.

The Bank of Masontown
Masontown, W. Va.

KÉZI MUNKÁK

Importált D. M. C. Pamutok. Delin és Berliner kendők. Kész áruk. Járdos áruk nagy raktára.

Kérjen ingyen árjegyzéket. Vidéki rendelést 24 óra alatt szállitunk.

CHAS. K. GROSS CO.
8803 Buckeye Rd. Cleveland, Ohio.

Dr. O. M. WHITT
fogorvos
Dr. W. F. McCOY utóda.
MATEWAN, W. VA.
MAGYAR BÁNYÁSZOK!

Évek óta veletek vagyok. Évek óta szolgállak ki bennteket. Mindig jó és becsületes munkát végeztem.

Ha bármire van szükségtek, gyertek hozzám.

WELCH VIDÉKI MAGYAROK!

Külföldi Osztályunkat megnyitottuk. Az óhasába pénzt küldünk, dollárban vagy hazai pénzben. Arfolyamaink olcsóbbak, mint akármelyik más bankban. Pénzszekrényeink tűzbiztosak s berendezésünk a legjobb az egész Couty-ban.

Alaptőke $100,000.00 Tartalékunk $40,000.00

MERCHANTS AND MINERS BANK, WELCH, W. VIRGINIA.
TAMÁSI ÁRON, a Külföldi Osztály vezetője.

AZ "OCCIDENT" GARANCIÁJA.

Mi garantáljuk azt, hogy az "Occident" liszt nem csak jó minőségü, hanem sokkal jobb, mint más liszteik. — Ön készithet belőle olyan kitünő kenyeret, mely minőségben, fehérségében, izletességében és általában minden egyéb tekintetben sokkal jobb, mint amilyen kenyeret Ön más lisztből készithetne.

Ezen garancia folytán, minden kereskedőt utasitottuk, hogy fizesse vissza a vételárat minden olyan vevőnek, aki nincs megelégedve az "Occident" liszttel.

A mi ajánlatunk.

Kiséreljen meg egy csomag "Occident" lisztet és készitsen abból annyi kenyeret vagy tészta félét, amennyit akar. Ha Ön nem győződne meg arról, hogy az jobb, mint bármely más Ön által azt megelőzőleg használt liszt, ugy vigye vissza a csomagban megmaradt lisztet és Visszakapja Az Ön Pénzét. A kereskedő, minden további nélkül, visszatéritti azt.

TUG RIVER GROCERY COMPANY
WILLIAMSON, WEST VIRGINIA.

SZINIELŐADÁSOKRA

TÁNCMULATSÁGOKRA, BÁLOKRA

MEGHIVÓKAT

PLAKÁTOKAT, BELÉPŐJEGYEKET

ÉS LUNCH-TICKETEKET

LEVÉLPAPIROKAT, EGYLETI

ALAPSZABÁLYOKAT ÉS

BÁRMILYEN MÁS NYOMTATVÁNYOKAT SZÉP KIVITELBEN ÉS PONTOSAN SZÁLLIT

A Magyar Bányászlap Nyomdája
HIMLERVILLE KENTUCKY

Mi lesz a United Mine Workers sorsa?

Tisztelt Szerkesztőség,

engedje meg, hogy egy pár szóval én is hozzászólhassak a United Mine Workers sorsához és helyzetéhez.

Bizony oda lesz ez a sokat hányatott bányászszervezet, ha nem tesznek valami változtatást vele és pedig mentől hamarább, mert hát igy lassan, de biztosan pár év leforgása alatt elveszti a talajt a lába alól.

A bányászszervezet ma tehetetlenül áll, ugy anyagilag, mint tagságilag.

De hogyan is kellene ezen a nem kis dolgon egyszeriben és igazán ugy segiteni, hogy nemcsak meg lenne mentve azzal, hanem az elöhaladása és fejlődése is biztositva volna.

Olyan kérdés ez, melyre nagyon nehéz válaszolni, ámbár igy van ez minden munkáskérdésnél.

Tudjuk jól, hogy jobb volna minden munkásnak, hogyha nagyobb darab kenyeret szelhetne magának és gyermekeinek. De hát aki képes volna keresztül vinni azt, hogy nagyobb darab kenyérhez jusson a munkásember, aki meg tudná oldani a bányászság ügyét, az nem fogadja el ennek elvégzését.

Egyrészt azért nem fogadja el, mert annak megvalósitása sok, nagyon sok fáradsággal járna, másrészt azért, mert annak megvalósitásához sok pénz kellene. Ugylehet, hogy annak a vezérnek pénzzel is támogatni kellene ezt a mozgalmat és ha akadna is ember, aki ebbe a mozgalomba pénzt fektetne bele, bizony előbb jócskán ki kellene venni a jövedelem gyümölcséből a saját részét, hogy aztán a köznép is élvezhessen belőle valamit, ne csak a vezér.

Ezért nem fogadja el arra alkalmas egyén a vezérséget és inkább hallgatnak, mert másokért nem akarnak küzdeni, csak saját magukért az emberek.

Hát igy van aztán, hogy ha a hozzáértő, tanult emberek nem tudnak vagy nem akarnak dolgozni a közért, mit tegyünk mi szegény munkások? Bizony nem sokat tehetünk, de azért a képességeink és tehetségünk szerint mégis cselekednünk kell

A lapok sem igen foglalkoznak ezzel a kérdéssel a munkásnép érdekének megfelelőleg és a Bányászlap az egyetlen vezére a bányászságnak, mely ez a kérdést állandóan fel szinen tartja.

Olyan vezérünk a Bányászlap, mint az óceánjáró hajónak a delejtü, mutatja az utat, a helyes irányt és felhivásaival, a munkáskérdések felvetésével figyelmeztet bennünket, hogy rossz irányban halad a szervezet hajója, mentsük meg az elsüllyedéstől, mentsük meg magunknak a szervezetet az esetleges elbukástól, amig nem késő.

Azt kéri a Bányászlap, hogy mi munkások adjuk le a véleményünket, hogy lehetne a bányászoknak egy táborban tömörülni és a szervezetet az esetleges összeomlástól megmenteni.

Én is eleget teszek ennek a kivánalomnak, saját érdekemben teszem, mert a bányász szervezet megmentése ugy az én, mint az összes bányászság érdekét képezi.

Mint egyszerü munkásember irom ezt a pár sort, egyszerü munkásembereknek, talán ezzel a pár sorral én is hasznára lehetek munkástestvéreimnek.

Az én nézetem az, hogy mindig jobb szervezett munkásnak lenni, mint szervezetlennek, de az egyik embernek igy tetszik, másiknak ugy, egy a szervezett bányában szeret dolgozni, másnak meg jobbnak tetszik a szabad mühely. Az emberek nem egyformák és ezért a nézetük sem egyforma, hiszen még saját kezünkön sem egyforma az 5 ujjunk és igy az emberek véleménye, tudása se egyforma.

Ezért várom és ezért remélem, hogy a félmilliónál több bányász közül majd csak akad olyan ember, aki javaslatával hozzájárul a bányászszervezet erősebbé tételéhez.

Az én javaslatom az, hogy be kellene hozni a bányászok szervezetében a heti betegsegélyezést és a bányászok részére agg menházat kellene felállitani és ennek a célnak a megvalósitása érdekében kellene megkezdeni a szervezési munkát a nem szervezett vidékeken is.

Ugy gondolom, hogy a szervezettől kiküldött szervezőnek sikerülne ezen a cimen egész bátran, bántódás nélkül bejárni minden szervezetlen vidéket és igy minden bányásznál személyesen megjelenni és előadni, hogy ebben a felséges heti betegsegélyzőben, aminek háta mögött egy aggmenház is fog létesülni, a kivénült és letört bányászok öregségükre menhelyet találnának.

Kötelezővé kellene tenni, hogy minden bányász egy csekély összeg ellenében ebbe azonnal felvétesse magát.

Ez volna az első kisérlet arra, hogy mindenütt szervezkedhetnénk, mert a bányabárók már sok helyen eltiltották a szervezetnek járó pénz beszedését. Ezzel elkerülhetnénk a bányabárók helytelen eljárását és akadály nélkül fizethetnénk erre a célra felállitott betegsegélyzőbe.

Ma az a helyzet, hogy nagyon sok bányaplézen ki van tiltva a szervezet és még csak beszélni sem szabad a szervezkedésről.

Ezért ajánlanám ezt a módszert, mert sajnos, a bányaplézeken olyan ellenségei is vannak a munkásságnak, akik nem csak hogy magukat vonják meg a szervezetbe való állástól, hanem még másokat is megakadályoznak abban. Ezek azok a besugók, akiknek kopertájukban ott hallgat az a dollár, a mit aljas szolgálatukért kapnak. Akiknek jobb bánásmódot nyujt a szuper, a bósz és még maga a társaság is, mert mint besugók hüséges szekértolói a társaságnak. Illő kedvezményben részesiti őket és még a plézorizetét is rájuk bizza. Persze hüségesküt kell nekik tenni arra, hogy azonnal beárulnak minden munkás testvért, aki akár a plézen, akár a bányában fel meri nyitni a száját a szervezet érdekében, vagy a szervezkedés felől. Ezeket a beárult munkástestvéreket aztán azonnal elbocsátják és kidobják a kompánia házakból.

Ezek a besugók megakadályozói a szervezkedési munkának. Ezek a megátalkodottak, mert még a saját gyermekeikre, az uj nemzedékre sem tekintenek.

Ezek nem néznek a köznek az érdekére csak a maguk hasára, hogy azt jól megtömhessék, hogy munkástestvéreik éheznek, nyomorognak, azzal nem törődnek.

Ez az igazi baj, mert igen sok az ilyen ember közöttünk s ezek miatt kell az összesnek szenvedni minden mozgalomban, mely a munkásság felszabadulásáért, jobb helyzetéért, előmeneteléért folyik.

Én azt hiszem, hogy ezzel a heti betegsegélyzővel ki lehetne kerülni a bányatulajdonosok ellenállását, legalább addig, amig a bányászság háromnegyedrésze be volna szervezve.

Akkor ez a kis rész, már önmagától is beállana a szervezetbe, mert látná azt, hogy ha nem akar kiesni teljesen a bányászok közül, akkor azonnal a szervezetbe kell lépnie.

A besugók pedig kipusztulnának a szervezett bányászok közül, de értük amugy sem volna kár, meg nem is sokat jelentenének, mert hiszen számuk amugy sem valami nagy, csak az a kár nagy, amit aljas müködésük okoz ma a munkásságnak.

Igy minden bajt tisztességesen elkerülve, a szervezetlen bányászok is be lennének szervezve és fizetnék a juninak járó illetéket, annak dacára, hogy még szervezetlen vidékeken volnának. Tehát annak ellenére, hogy szervezetlen plézen dolgoznának, kénytelenek volnának beállni a betegsegélyzőbe, ami nem volna más, mint a szervezetbe való beállás. Akkor nekik sem kellene tartani a szervezetet üldöző bószoktól, mert azt mondhatnák, hogy nem a szervezetben vannak, hanem csak a betegsegélyzőt és az aggkori biztositást fizetik.

Azt hiszem igy sikerülne az összes amerikai bányászokat beszervezni és erre a célra kerületenkint felállitott helyiségben be lehetne szedni a juni illetéket is.

Ha pedig ez már meg volna, akkor megkezdődhetne az igazi munka.

Fel lehetne akkor állitani minden kerületben egy élelmezési raktárházat, az esetleges sztrájk bekövetkeztére, ahonnan sztrájk esetén a bányászok az élelmet kapnák.

Igy látnák a szervezet megerősödését a bányászok, de a bányabárók is.

És ha a bányabárók látnák, hogy a szervezet ilyen erős, és a nép kiuzsorázása ekként lehetetlenné válna, és ők tehetetlenek volnának a bányászok egységes akarata előtt, akkor sztrájkra sem volna szükség, mert akkor a bányabárók tisztességes feltételek mellett kötnék meg a bérszerződést a bányászokkal.

Szükséges volna azonban mindezeken felül még egy tisztességes hetilapot is kiadni a szervezetnek, mert csak azzal tudnák megnyerni a bányászságnak a bizalmát és szervezhetnék be az összes amerikai bányászokat. Ennek a lapnak minden nemzetiség anyanyelvén kellene megjelenni. És ennek a lapnak kellene felvenni a munkát, a mire most nincs aki vállalkozzon és ezen lap ereje által lehetne megcsinálni az összes munkát, ami szükséges ahhoz, hogy minden bányász be legyen szervezve.

Igaz, hogy ez időbe telne, de hát egyszerre egy fát sem lehet kivágni.

A lap mindenről értesitené a tagokat, ami a szervezettel és a mi a szervezetnél történik minden tag anyanyelvén, megirná, hogyan áll a juni, mennyi a vagyona és a mozgalom irányát a tagok határoznák meg, még a legkisebb mozgalom tekintetében is, szavazás utján és szavazás utján dőlne el minden kérdés. Igy ki lehetne kerülni azokat a bajokat, melyek jelenleg a szervezet müködését hátráltatják.

Ha szavazás döntene el mindent a szervezet ügyeiben, akkor ki lenne küszöbölve az ellentét a szervezetből, a radikálisok, a bolsevikiekre nem volna szükség, igaz, hogy igy sincsen, mert ők csak zavargásokat és rombolásokat idéznek elő és sokszor emberélet is áldozatul esik lázitásaik miatt. De akkor csendben maradnának és nem is izgathatnának, mert a lap utján a többség dönt ene. A juni elnökének is könnyebb volna a dolga, mert akkor nem vádolhatnák őt árulással és a szerződés megkötésénél is könnyebb volna a helyzete, mert akkor ő az összes puha- és keményszénbányászokat képviselhetné.

A lapban szavazó lapok volnának, melyet a bányászok az elnöknek beküldenének és a szervezet elnökének nem kellene egyebet tenni, mint átnyujtani a belügyi és munkaügyi miniszternek, hogy a népnek megnyilatkozott akarata szerint határozzanak, mert a bányabárókkal nem lehet egyáltalán tisztességesen megegyezni. Igy az ő dolguk volna, hogy az élelmiszer árakhoz mérten a tisztességes fizetést kieszközöljék.

Mert a hiba abban van, hogy a drágaságból az urak nem engednek, az árak emelkednek és a fizetéseket mégis napról-napra lejjebb nyomják addig, a meddig csak lehet.

Én, e levél irója, jelenleg 18 dollár heti fizetésért dolgozom és ebből a kis pénzből 9-ed magammal élek. Hogy hogyan, azt gondolni lehet.

Én nem javaslom a bányák államositását, mert nem a bányák államositását kell ajánlani az államnak, hanem a munkásság pártfogásba vételét. Mert rajtunk mit sem segitenének az államositással, kivált ha behoznák azt a törvényt, hogy minden egyénnek hazafias kötelessége annyiért és ugy dolgozni, hogy az állam rá ne fizessen az üzletre. Lehet, hogy nem igy volna, de az is lehet, hogy ez bekövetkezne, mert nincs kizárva. Mert ha nem igy, hát amugy adóban kellene kivetni az államnak, hogy mégis rá ne fizessenek a bányákra, ámbár azt hiszem erre sem volna szükség, mert hiszen a szén árát ugy kellene megállapitani, hogy a bányászok tisztességes bérére is jusson, meg a befektetés után a tisztességes haszonra is teljen.

Még egy pár szót akarok irni.

Nem tudom megérteni, hogy miért követelik egyes bányászok azt a junitól, hogy ossza be azt, hogy a bányászoknak minden napra volna munkájuk és hogy ne ladoljon senki sem többet, mint amennyit a juni meghatároz.

Ez nekem egy nagyon kényes kérdés, mert én szeretném magam is azt az embert látni, aki ezt meg tudná csinálni.

Mert ha például egy embernek a napi kiadása mondjuk 100 azaz egyszáz dollár volna, a munkát meg nem volna szabad teljes erővel végezni, mert a juni megszabná, hogy nem szabad az egészet, csak egy részét annak a szénnek kiladolni, amit az ember ki tud ladolni és azt kellene mondani, hogy hagyjuk a felét holnapra, akkor például az én felszerelésemre rá kellene fizetni. Mert ugyanazért a 100 dollár kiadásomért még jövedelemre is számithatok ha jobban igyekezem. Azt hiszem a kompánisták is igy számitanak, mert az ő felszerelésük is mindennap kopik.

Mondjuk, hogy egy bánya felszerelése jó kezelés mellett eltart 50 évig és most aztán 100 évig kellene ugyanazért a haszonért dolgozni neki.

Igy hát ebbe a dologba nehezen hiszem, hogy belemennének. Hiszen ha az ember éhes hassal ül le a megteritett asztalhoz és jóizüen hozzá fog a falatozáshoz, azt hiszem nem tetszene ha jönne valaki és azt mondaná, hogy többet nem szabad már enni máma, hagyja a többit holnapra. Mit szólna ez az ember, kivált ha nem volna szabad még szólnia sem. Azt hiszem elégedetlen lenne egész nap, mert a gyomrával nem tudna kibékülni, mert nem rakhat bele kedve szerint. Az ilyen ember, ha nincs megelégedve, még a saját életét is kész eldobni magától. Ez semmiesetre sem lehet jó és az ilyen dolgok megteremtéséért haszontalan a beszéd is.

Legyen meg mindenkinek a kedve szerint és aki nem tudja, hogy mennyit képes megrakni a bányakárékból és mennyit nem, hát szakadjon meg ott nyomban, mint ahogy meg is szakadt már sok. Mert jó magam is láttam, hogy a falhoz vágta magát elszédülésében, de szerencséjére nem halt meg, hanem nyugodtan távozott hazafelé és otthon megelégedetten mondta el, hogy annyit raktam máma, amennyit csak birtam, mert adták a kárét minden percben.

De hát igy van az, az emberek egyrésze még az evésben sem mértékletes, hát még az ivásban. Egyiknek igy, a másiknak ugy van kedve az élethez és ezen változtatni nem lehet, azon változtatni csak a halál fog tudni.

Engedelmet kérek bányásztársaim ezen csekély irásomért és maradok tisztelettel

Berczely Mihály,
Pittsburgh, Pa.

—o—

MULATSÁGOK A MAGYAR BÁNYAPLÉZEKEN.

(Minden egylet bálj hirdetését ingyen közöljük e rovatban, mely egylet a Magyar Bányászlap nyomdájában készitteti a mulatsághoz szükséges nyomtatványokat.)

A Verhovay Segély Egylet 208-ik osztálya Filbert, W. Va. **1925. évi május hó 23-án, szombaton** az Elbert, W. Va. No 7 Hallban, saját pénztára javára

FÉNYES BÁLT

rendez, melyre a helybeli és környéki magyarságot tisztelettel meghivja és elvárja a rendezőség. — Hüsitő italokról és ételekről gondoskodva van.—A zenét a Gary-i 11-es Magyar Rézbanda szolgáltatja. — Belépti dij: Férfiaknak $1.00, nőknek 25 cent. Kezdete este 7 órakor.

A Munkás Betegsegélyző Szövetség 178-ik osztálya, Whitmans, W. Va. **1925 május 30-án** (szombaton) sorsjátékkal egybekötött

TÁNCMULATSÁGOT

rendez a Y. M. C. A. Hallban. Belépti dij: férfiaknak 1 dollár, nőknek 25 cent. Kezdete délután 4 órakor. A zenét egy elsőrangu zenekar fogja szolgáltatni.

Magyar Bányászok!

Ne csináltasson ruhát mindenféle futóbetyárral. Mert es vagy nem szállitja, vagy becsapja.

JÖJJÖN HOZZÁM. Én elsőrendü munkát adok.
ÁRAIM OLCSÓK.
Magyarul beszélünk.

JOS. F. STERBA, szabó
War, W. Va.

OBBAGY BROTHERS
General Merchandise
Manufacturers of High Grade Soft Drinks
POCAHONTAS, VA.

Magyar Testvéreim!

Üzletünk a legnagyobb Pocahontas és vidékén. Ne vásároljanak idegen helyen, amikor nálunk elsőrangu árut olcsóbban kapják, mint bárhol. Becsületes kiszolgálásban részesitjük.

OBBAGY TESTVÉREK
(A legnagyobb Grocery üzlet a vidéken.)
POCAHONTAS, VA.

A Magyar Bányászlap

az amerikai magyar bányászok **egyetlen** lapja, melyből megtudhatja HOL MEGY JÓL A MUNKA, HOL KERESNEK BÁNYÁSZOKAT.

A Magyar Bányászlap

minden dolgában tanáccsal szolgál, minden ügyét dijmentesen elintézi. A szolgálatokért soha senkitől egy centet se fogadtunk el és nem is fogunk elfogadni.

Semmi egyebet sem kérünk ezért, minthogy ha lejárt előfizetése és dolgozik, ujitsa meg előfizetését és ha lehet

SZEREZZEN UJ HIVEKET LAPUNKNAK

Minden most belépő uj előfizetőnek elküldjük elejétől a most folyó "Bányászárvák" és "Virág Andris meg a három grófnő" cimü rendkivül érdekes regényből eddig megjelent részeket.

Ha Ön szereti ezt az ujságot, bizonyitsa azt azzal, hogy szerezzen lapunknak egy előfizetőt. Előre is szépen megköszönjük szivességét.

A Magyar Bányászlap

előfizetési ára egy évre 2 dollár. Jugosláviába, Romániába, Burgerlandba 3 dollár. (Magyarország területéről ezidőszerint ki van tiltva a Bányászlap.)

Cim:

Magyar Bányászlap
Himlerville, Kentucky

Óhazai mesék....

BÁNYÁSZOK ÁRVÁI.

Irta: SZENTIMREI MÁRTHA.

(Folytatás.)

— Kinek a sirját keresi a kisasszony? — ismételte, hogy a meglepődött leányka nem felelt azonnal.

— Bende Pál és felesége sirját.

— Aztán mi keresni valója van az ilyen kényes kisasszonynak egy piszkos bányász sirjánál?

— Én nem vagyok kényes... és Bende Pál az édes apám volt — felelte a lányka szelid szemrehányással.

— De kényes... mer urak közt nőtt, oszt utál mindenkit, akinek nincs cifra ruhája.

Zsuzsának könnyek szöktek szemébe.

— Hogy mondhat ilyet?

— Én tudom, mit beszélek. Még ki se látszott jóformán a földbül, mikor nekem azt kiáltotta: pfuj... piszkos fiu!

Zsuzsa lángvörös lett és tenyerébe rejtette arcát.

— Oh... hát olyan buta voltam?...

Ádám haragja erre a szavára lelohadt.

— Most mán nem mondaná?

— Bizony nem.

— Gyüjjön hát, megmutatom a szülei sirját. De ugy-e, maga nem tudja, hogy én ki vagyok?

— Azt mondták nekem, hogy a testvérem volt és én nagyon szeretném, ha megint az lenne...

No, ugy eltünt Ádám szivéből hirtelen minden régóta ott tartogatott keserüség, mint ahogy a tavaszi szél elhordja az égről a fellegeket s tiszta kékje lenevet a földre. Ádám mord képe mosolyra derült. (Igy aztán olyan szép fiu volt, amilyen nem minden bokorban terem.)

— Kedves... kis kedves... Zsuzsikám!

Nagy tenyerébe fogta a lányka patyolat kezét.

— Ádám bátyám... melyik hát a sirjuk? Mutassa meg...

Kézenfogva mentek a korhadó kettős fejfáig, melyről az eső már lemosott néhány betüt. Zsuzsa egyenkint megcsókolta a még látható betüket, imádkozott és zokogott. Ádám egy darabig csak nézte, aztán megölelte.

— Ne rijjál mán kis anyám... (Önkenytelenül tolult nyelvére a régi megszólitás.) Zsuzsa a vállára borult és ugy zokogott tovább. Kis idő mulva felemelte fejecskéjét.

— Milyen borzasztó, hogy egy cseppet se emlékszem se apámra, se anyámra... Maga igen?

— Hogyne!

— Beszéljen nekem róluk.

Leültek a közeli árokparton az ibolyás gyepre, Ádám fogta és simogatta Zsuzsika kezét s beszélt neki apjáról, ki gyermekeit este sorba állitotta és egzecíroztatta.

— Több testvérem is volt? — ámuldozott Zsuzsa.

— Öt kis lány közt magam vótam gyerek.

— És hol a többi?

— Nem tudom. Bevitték őket a menhelyre és azóta egyiket se láttam. Hiszen tőled is eltiltottak.

— Mér?

— Azt csak az urak tudják. Én ki nem tanálhatom.

— Maga haragszik az urakra?

— Mindet megölném egy kanál vizbe, mert a szegény embert dógoztatják mint a barmot, oszt tetejibe lenézik. Te se szeresd őket kis anyám!

— Hálátlanság vóna, Ádám.... engem ők tartanak.

Ádám sötéten nézett maga elé. Zsuzsa felállt.

— Alkonyodik... mennem kell.

— Oszt most megint nem beszélünk soh se egymással?

—Nem ugy akarom. Talán máskor is eljöhetek a temetőbe, a nagymamát is meg kérem, hogy járhasson hozzám. Eljön-e?

— El. De nem hiszem én azt, hogy megengedjék. És ha tiltják, akkor neked is "pfuj, piszkos fiu" leszek megint.

— Nekem soha többet.

— Mégis, ha rád parancsolnak nem szólsz hozzám többet?

— Akkor is szólok... titokban.

Az engedelmes Zsuzsa lángvörös lett, mire ezt kimondta... de kimondta, Ádám nagy megkönnyebbülésére. És mint mindenkit, aki nagyon tud szeretni, elfogta az ajándékozási vágy. Körülnézett, mit adhatna? Ha levehetné a napot az égről, azt is oda adná testvérkéjének. De a napot nem éri el. A zsebébe nyult hát. Ott csörgött ezüst koronákban egész heti keresete. Bizony nagyon be kell azt osztani, ha koplalni nem akar. Mégis összemarkolta.

— Tartsd a tenyeredet kis anyám.... adok cukorra vagy pántlikára valót.

— Nem... nem... szabadkozott Zsuzsa. Inkább az ibolyát adja ide a kalapja mellől.

És hogy Ádám megtette a kedvét, boldogan szagolgatta.

— Menjünk... mert kikapok.

Indultak, kézenfogva, lassan, hogy minél tovább együtt maradhassanak. A temető kapujánál azt mondta Ádám:

— Hát ha mán nem utálod a piszkos bányászokat, adj egy csókot bucsuzóra kis anyám...

Zsuzsa készségesen nyujtotta neki üde piros száját s a két bányászárva ajka ártatlan testvéri csókba forrt össze. Azután Zsuzsa szaladt lefelé a dombról a tó felé. Ádám megállt és utána nézett mig csak láthatta kék ruháját. És mikor eltünt, még akkor is hosszan nézte az eget, a dombokat. Szemei magukba itták a tavasz szineit. Az ég kék selyme, a nap arany ragyogása, a gyep üde zöldje, a távoli házak fehérsége, a fellegek sokszinü fátyola, a világ ezer szine csak vasárnap az övé. Azután nincs más, csak a szén fekete csillogása. Le kell ereszkednie a levegőtlen mélységbe, ahol olyan könnyen megy a halállal való találkozás. A drótkötelek toronymagasságban huzódnak a völgy felett s az éjjel-nappal suhanó csillék éhesen várják az etető erős bányászkarokat. A bányász vizes alagutakban dideregg... csak csákánya vége füt neki s a csillogó szén elvándorol a suhanó csillékből messzire és sok kedves lakásban áraszt eny he meleget. De ki gondol arra, hogy a szénre a bányásznak tán veritéke, tán könnye, tán vére hullott.

Valahogy mégis könnyebb szivvel ment haza Ádám. Beszélt testvérkéjével, akit elvettek tőle, akire olyan nagyon haragudott s aki ujra elfoglalta üres helyét árva szivében.

— Soká maradtál, — fogadta Kapuvárine Zsuzsát. És mitől tüzesedett ugy ki az arcod?

— Futottam... a temetőtől hazáig.

— És megtaláltad szüleid sirját?

— Igen. Rábolt Ádám segitségével.. akarta felelni, de csak az "igen"-ig jutott, mert kopogtattak. Dánielné jött, pontosan az alkonyattal együtt. Másnap Dérné látogatta meg anyját, gyermekeivel. Kis ideig a beteg hogyléte körül forgott a beszéd, azután Dérné hirtelen Zsuzsához fordult, aki Ágneskát dajkálta.

— Szépeket hallok felőled... Zsuzsa... nem hittem volna!

A leányka lángvörös lett a feddő hangra, holott azt sem tudta, miről van szó. Kapuvárine megütközve nézett leányára.

— Mit hallottál felőle?

— Én azt hittem, ő a mama mellett ül hüségesen, mint illik s ma reggel azt mondja Kásáné, aki Nániának hozott valami üzenetet:

— Kezit csókolom, a Zsuzsikára is el lehet mondani, hogy a jó ecet hamar savanyodik...

— Mire érti ezt Kásáné? — kérdeztem tőle.

— Hamar akadt neki udvarlója.

— Ugyan hova gondol, mikor alig tizenhárom éves.

— De tessék meghinni, láttam, amit láttam, tegnap a temetőben kézenfogva járkált a Rábolt fiuval s olyan nagyon el vótak a beszédbe merülve, hogy nem is köszöntek, mikor elmentem mellettük.

Kapuvárine összeráncolta szemöldökeit.

— Igaz ez, Zsuzsa?

— Igaz!

Őszintén, bátran nézett Kapuvárine szemébe.

— Lám.... ugy! Nyilván nem is szégyenled magadat, hogy ezt ilyen hetykén és merészen mondod, — korholta Dérné tovább.

— Nem tudom miben hibáztam. Ádám mutatta meg nekem a sirt, melyben szüleim pihennek.

— Azért fogtátok egymás kezét?

— Náni mondta nekem, hogy Rábolt Ádám a testvérem volt, mig apám élt és a temetőben tegnap megszólitott.

— Náni buta. Hallott harangozni, de nem tudja, hogy hol. Rábolt ugy a te testvéred, mint az enyim. Csak apádék tartották. Hát meg ne halljam többet, hogy vele sétálsz, mert az illetlenség. Te, meg egy piszkos bányász-siheder... pfuj....

— Mama kérem, ne tessék többet egyedül sehová se ereszteni...

Zsuzsa szemeiből könnyek peregtek az ölében ülő Ágneska aranyos hajára. Kapuvárine idegesen szólt:

— Hagyjuk ezt kérlek... majd elintézem négyszemközt, Zsuzsával. Magában neheztelt leányára. Azelőtt kényeztette Zsuzsát, mikor még öleb helyett kellett neki s mióta családja van, rettentő kiméletlenül bánik vele. Zsuzsa valószinüleg nem is tudja, mi az udvarlás s most egy bányászasszony pletykájára ő nyitja ki fontoskodásával a szemét...

Ő nem akarta magától elidegeniteni Zsuzsát. Szüksége volt a hüségére, gyöngéd ségére. Ő osztotta meg vele a betegszoba eseménytelen csöndjét, örömtelenül muló napjait s fogja megosztani ki tudja még meddig...

Mikor Dérné távozott, magához intette a kis lányt, aki még mindig könnyezve ült egy sarokban.

— Ülj ide mellém Zsuzska...

Zsuzska mellé ült egy zsámolyra s Kapuvárine fejére tette kicsiny, finom hervadt kezét.

— Miért nem mondtad nekem tegnap, hogy Rábolt Ádámmal voltál a temetőben?

— Akartam... de éppen akkor jöttek Dánielék.

— Nos... ne vedd tulságosan szivedre a pirongatást, jóakaratból történt. Mert látod, Kásáné megszólt téged. Az emberek minden lánykát megszólnak, aki idegen fiuval sétál magában. Többet nem teszed... s azzal vége!

— De én megigértem Ádámnak, hogy máskor is beszélek vele és nagyon, nagyon szépen kérem a kedves nagymamát, engedje meg neki, hogy engem vasárnaponként meglátogathasson.

— **Nem engedem meg,** fiam. Épen azért nem engedem meg, mert javadat akarom. Látod, tanittatlak, hogy müvelt legyél mint az uri leányok. És ha apád szegény bányász volt is, te itt élsz köztünk s ha jó és hüséges maradsz, kiházasitlak annak idején, uri asszony leszel. Hiszen két-három év mulva már nagy leány számba mégy. Ha pedig Rábolt Ádám ide járna, — aki valóban nem testvéred — akkor az emberek azt hiresztelnék, hogy neki szántalak feleségül. Talán Rábolt is azt hinné... az pedig nagy baj lenne.

(Folytatása következik.)

Ha a bányásznak baja van, a bányászlaphoz, vagy a bányászbankhoz fordul. Miért nem fordul ezekre a helyekre olyankor is, mikor nincs baja, csak az előfizetést kellene beküldenie, vagy a bankbetétjét elhelyezni!

Harmadik évfolyam!

KIS MAGYARORSZÁG

(himlervillei helyi hirlap)

legujabb száma megjelent.

Szerkeszti: KOLOS LEO.

Megjelenik havenként kétszer. Mindenkit érdekel Himlerville, a magyar bányaváros helyi eseményei, a himlervillei magyarok élete és az a sok szép és hasznos olvasmány, ami a Kis Magyarországot oly tartalmassá teszi.

Előfizetési ára egy évre $1.00
Magyarországba $1.50

KIS MAGYARORSZÁG

Himlerville, Kentucky.

A LEGJOBB
A LEGOLCSÓBB
A LEGTARTALMASABB

ÓHAZAI HETILAP

a

KÜLFÖLDI MAGYARSÁG

előfizetési ára

EGY ÉVRE 2 DOLLÁR.

INGYEN MUTATVÁNYSZÁMOT

küld

KOLOS LEO,

HIMLERVILLE, KY.

Vezérképviselő Amerikában.

A KÜLFÖLDI MAGYARSÁG pártokon felül áll. Mindent közöl, ami a külföldön élő magyarságot érdekli, ugy az Óhazáról, mint a megszállt területekről és a föld minden országából, ahol csak magyarok élnek.

HALÁLOS SZERENCSÉTLENSÉG A KŐBÁNYÁBAN.

Borzalmas szerencsétlenség történt a csikszentmártoni kőbányában, s csak a szerencsés véletlennek t u l a j d o n i t h a t ó, hogy egy emberéletnél több nem esett áldozatul. A kőbánya felső részében dolgozó kőfejtő munkások munkája közben egy hatalmas kőszikla egyrésze levált és nagy robajjal szédületes gyorsasággal gurult alá a mélységbe. A hegy tövében foglalatoskodó munkásoknak a katasztrófa pillanatában sikerült félreugrani. Dobos János 36 éves napszámosnak már nem volt ideje a menekülésre. A lezuhanó hatalmas szikladarab Dobos Jánosnak a fejét érte s azt valósággal szétmorzsolta, ugy hogy a segitségére siető munkások már csak egy fej nélküli borzalmasan összeroncsolt holttestet találtak a vértől pirosra festett kövek halmazán. A helyszinre nyomban kiszállt a bizottság és megállapitotta, hogy Dobos János szerencsétlenségéért senkit sem terhel a felelősség, mert a magasban dolgozó munkások a katasztrófa bekövetkezése előtt figyelmeztették Dobosékat, hogy a munkát abba kell hagyniok.

(Brassói Lapok)

BELEFULT A MOSDÓ TÁLBA.

Nyárádtőn Szücs János 21 hónapos fiucska, mig édesanyja az udvaron dolgozott, beleesett egy vizzel telt mosdótálba és belefult.

(Ellenzék, Marosvásárhely)

KÉT APA ÉS EGY TARTÁS DIJ SE.

A hajdumegyei Sonkád községben történt, hogy Szabó Jánosné fiatal asszony, akinek férje Amerikában él, szerelmi viszonyt folytatott Hadi András gazdálkodóval. A viszonynak gyümölcse lett s az anya az ujszülött gyermeket az Amerikában élő férj nevére anyakönyveltette, de mivel nincs miből élnie, pert inditott a csecsemő természetes apja ellen. A járásbiróság, minthogy Hadi András nem tagadta, hogy a gyermek tőle származik, meg is itélte a gyermektartást. Ezt az itéletet helybenhagyta a törvényszék is. Hadi András azonban később megtudta, hogy a gyermek Szabó Jánosné törvényes férjének nevére van anyakönyveztetve, ami azt jelenti, hogy a gyermeknek törvényes apja van, ezért fellebbezett az itélőtáblához. A debreceni tábla megváltoztatta a két alsófoku itéletet és elutasitotta Szabó Jánosné gyermektartási keresetét Hadi Andrással szemben. A tábla indokolásában kimondta, hogy mivel az ujszülött Szabó János amerikai magyar nevén szerepel az anyakönyvben és Szabó János ezidő szerint is törvényes férje a felperesnek, csak abban az esetben lehetne a gyermektartást megállapitani, ha a távollevő férj elválna és az asszony uj pert inditana.

(Az Est)

MAGÁRA GYUJTOTTA A HÁZAT.

Borzalmas eset történt Bonyha községben. Vass Sándor vincellér magára gyujtotta a házat, bezárkózott és lefeküdt. A ház földig leégett. Megszenesedett hulláját ott találták meg a romok között.

SOUTHERN

által készitett

ICE CREAM

kitünő és tiszta gyártmány.

"Ez a legfelségesebb"

SOUTHERN REFRIGERATION CO., Inc.

(Williamson Hospital mellett.)

WILLIAMSON, WEST VIRGINIA.

THE CITIZEN BANK OF WAR,

WAR, W. VA.

Bankunk legszilárdabb a vidéken.

Betétek után fizetünk 3 százalékot.

Pénzét felmondás nélkül bármiker kikaphatja.

Ne küldje pénzét idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, a hol teljes biztonságban van.

TUG RIVER INSURANCE AGENCY INC.

Petterson Bldg.

WILLIAMSON, W. VA.

Mindenféle biztositások. Tüz ellen biztositsa házát vagy ingóságait. Baleset és betegsegély biztositások. Ha Európába utazik, biztositsa podgyászát, mielőtt elindul.

Felvilágositással készséggel szolgálunk.

MAGYARUL IS IRHAT.

Matoaka legszebb és legnagyobb férfi szabóüzlete.

THE O'DELL TAILORING CO.

MATOAKA, W. VA.

SAROK ÜZLET.
ELSŐRANGU ÁRUK.
OLCSÓ ÁRAK.

SZEM BETEGEK FIGYELMÉBE!

Dr. HOITASH J. FRIGYES

SZEMORVOS

Wien (Bécs)-ből, Ausztriából

Huntington, W. Va.

SIMMS KELLER BLDG.
704 Fourth Ave.,
HIVATALOS ÓRÁK:
délelőtt 9—12-ig, délután 1—5-ig.
MAGYARUL IS BESZÉLNEK!

Deardorff-Sisler Co

HUNTINGTON'S STYLE CENTER

424-34 NINTH STREET

AMIT MARY JANE MOND.

Én személyesen vásárolok Önnek. Én nagyon jól tudom, hova kell menni azért, amire Önnek szüksége van. Nincs szükség időveszteségre, nincs szükség fáradságra. Hosszu éveken át tanulmányoztam, hogy mit kell hordani és hol kell hordani. És Ön tudja azt, hogy a DEARDORFF-SISLER STORE mindenkor el volt és el lesz látva a legjobb árukkal, mert jelszavunk: "Értékesebb áru, jobb áru." Ez a store valóban a legelőnyösebb bevásárlási hely.

Egy store uj árukkal és ujabb kedvezőbb árakkal.

Szolgálatára készen

MARY JANE.

DEARDORFF-SISLER CO.

424—34 9th Street HUNTINGTON, W. VA.

MI UJSÁG HIMLERVILLEN?

Az elmult héten 4 napot dolgoztak a Himler Coal Co. bányájában.

Vasárnap délután a himlervillei baseball csapat Williamsonban játszott a Williamson Independent csapattal. A williamsoniak a két hét előtt Himlervillen szenvedett vereség kiegyenlitésére a Tug River menti összes jó játékosokat ösz szeszedték és igy a mérkőzés 15:5 arányban a williamsoniak javára végződött.

Azalatt Himlervillen az iskolás gyerekek csapata játszott a Kermit High School csapatával és 24:4 arányban megverték a kermitieket.

Szerdán este a moziban a Forbidden Paradise (Tiltott Paradicsom) cimü kitünő Paramouth kép kerül bemutatásra Pola Negrivel a főszerepben Ez a kép a Lengyel Menyhért és Biró Lajos által irt Cárnő cimü óriási sikert aratott magyar szindarabból készült.

Szombaton este a White Tiger (Fehér tigris) cimü Universal kép kerül bemutatásra.

Csütörtökön este 7:30-kor a Szülők és Tanitók Egyesülete a Kompánia Hallban rendes havi gyülése keretében Miss Waterfield és Miss Monarch rendezésében előadást tart. Belépti dij nincsen. Előadás után gyülés. Ez lesz ebben az évben a Szülők és Tanitók Egyesületének utolsó gyülése és az egylet vezetősége kéri a tagokat, hogy azon teljes számmal jelenjenek meg. Minden érdeklődőt szivesen látnak.

Május 17-én lesz a R. és G. Kath. Egyház nagyszabásu piknikje. Az egyház vezetősége nagyszabásu programmot állitott össze, melynek legjobb száma a Palotás tánc bemutatása lesz 50 gyerek által.

Azok, akik már részt vettek az Egyház piknikjén, tudják, hogy ez minden nyáron a legjobban sikerült nyári mulatságok egyike és az Egyház vezetősége most is mindent elkövet, hogy az idén is nagy sikere legyen. Számitanak rá, hogy a környék magyarjai közül is sokan eljönnek erre az alkalomra.

—o—

LEZÁRT AZ OLD BEN BÁNYA ILLINOISBAN.

Az Old Ben bánya, mely W. Frankfort, Ill.-ban van, bizonytalan ideig lezárta a bányát.

A bánya lezárása folytán 800 bányász munkanélkülivé vált.

VENDÉGLŐ

jól menő, 5 szobás lakással, betegség miatt eladó.

Ára 600 dollár.

Magyar és tót nyelven beszélő házaspárnak nagyon jó üzlet. — Irjon vagy jöjjön a következő cimre:

MOLNÁR KÁROLY
Box 522
Keystone, W. Va.
máj 7

A Magyar Bányászlap előfizetési ára egy évre 2 dollár.

VEGYE E CSODAS OLCSÓSÁGOT CSAK

$8.95

20 LÖVETŰ KATONAI ÖNMŰKÖDŐ

32 kaliberü, kék acél, legujabb minta, csak $8.95

Legnagyobb olcsóság, $25 értékü, katonai model. Biztosan, pontosan, nagy erővel mukódik. Kék acél, recés fogóval. Igazi férfinak való fegyver. Külön tartállyal. 20 gyors, erős és egyenes lövést ad. A postásnak csak $8.95-öt fizet és postakoltséget. Pénz vissza ha nincs megelégedve. Federal Mail Order Corp., 414 Broadway, New York City, Department 927.

BÁNYÁSZOK!

MINDENNAP DOLGOZUNK!

25 családos és 200 nőtlen bányászra van szükségünk. Jó rendeleseink vannak. Soha semmi munkás zavar nem volt és most sincs. Családosoknak a butort elhozatjuk. Huntingtoni irodánkból jegyeket is adunk. Jöjjenek azonnal vagy irjanak az alanti cimre:

JAMES RONAY
641—9th St., Huntington, W. Va
Vagy
CONSOLIDATION COAL CO.
McRoberts, Ky.

Vasuti jegyet: Jenkins, Ky.-ban kell váltani.

KIS HIRDETÉSEK

ÁRSZABÁSA.

Kerestetés, Levelezés, Munkát keres, Ellátást nyer vagy keres, 20 szóig egyszeri közlés 50 cent, háromszori közlés $1.25; husz szón felül minden további szó közlésenként 3c.

Házassági hirdetés, Ügynökök kerestetése, Eladó vagy Bérbeadó farmok, Ingatian, Ház vagy Üzlet vétele és eladása, Üzleti alkalmak, Társat keres: 20 szóig egyszer 1 dollár, háromszor $2.25; 20 szón felül minden szó közlésenként 4 cent.

Nagyobb betükkel szedett hirdetésért a fenti árak kétszerese számitandó.

Kis hirdetések összege előre fizetendő.

Kis hirdetéseket felvesz a "Magyar Bányászlap" kiadóhivatala, Himlerville, Ky.

ELADÓ.

SÜRGŐSEN ELADÓ 80 akeros farm minden felszereléssel. 10 szobás ház, nagy istálló összesen $4800.00. Most az épületeket se lehetne ezért a pénzért felépiteni. 1300 dollár készpénz kell, a többi könnyü törlesztésre 5½ százalékos kamattal. 6 tehén, 2 ló, 2 disznó, 12 tyuk is vele megy. Bővebb felvilágositással szolgál a tulajdonos: Steve Dozy, R. 1, Stephenson, Mich.

MAGYAR BÁNYÁSZOK.

Ha házat vagy farmát akar venni, forduljon bizalommal hozzám. Hosszu éveken keresztül becsülettel szolgálom ki a magyarságot és igérem, hogy nem fog csalódni vételében Farmák vannak nagy választékban, nagy ipari városok közelében, kibányászatlan 2—3 sor szénnel. Erdő és olaj, gáz, jó forrásvizek és iskola, templom közelében. Jó market, ahol mindent értékesiteni tud, valamint van a város belterületén és a város mellett első osztályu házhelyek, ahol 70—80% épitkezési (könnyü törlesztési) kölcsönt biztositok minden vevőmnek. Bővebb felvilágositásért irjon az alábbi cimre:

STEVE BARKAY
Box 241 Ellwood City, Pa.

VEGYES

MÉRTÉK UTÁN készitek 23.50-ért 40 dollár értékü TISZTA GYAPJU kelméből készült ruhákat. Nem tetszés esetén a pénzt visszaadjuk. Hegedüs János, Himlerville, Ky.

Máj. 7, 14

KERESEK egy idősebb bányásznét házvezetőnőnek. Ajánlkozók leveleit a következő cimre kérem: Joe Bubenko, Box 2 a, Reedsville, W. Va.

35—45 ÉVES gyermektelen asszonyt keresek feleségül. Egy gyermek azonban nem határoz. Saját házam van. Rendes, jóravaló asszonyt keresek, aki hü feleségem lenne. Én 50. évben vagyok. Leveleket "Bányász" jeligére a Magyar Bányászlap kiadóhivatalába kérek. máj14

FELHIVÁS.

Felhivom azon egyének figyelmét, akiknek Ellwood City, Pa.-ban lotjuk van megvásárolva és a lotjuk ki van fizetve, hogy könnyü havi törlesztés mellett most alkalma van épiteni bármilyen házat és munkában is előnyben részesül.

Érdeklődők irjanak az alábbi cimre bővebb felvilágositásért:

STEVE BARKAY
Box 241.
Ellwood City, Pa.

ALKALMI VETEL!

211 acres, jó részben müvelhető föld, hatalmas szántó, nagy erdővel, ház, pince alatta, nagy pajta, cement alju istálló s mellék épületek; csak ugy tudja értékelni ha látja. Bő leirását megtalalja a nagy képes árjegyzékemben, mely tele van jobbnál jobb alkalmakkal. Ára csak $1750, $1000 lefizetéssel. Ha nincs annyi pénze, kisegitem. Mihályi Zoltán, közjegyző, Glenfield, N. Y. 18-9

E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

BETEGSÉG MIATT ELADOM 150 holdas farmomat. 30 hold szántó, 20 hold vetett fü, a többi erdő és legelő. 7 szobás jó ház uj tetővel, cement pincével, jó istálló 30x40, cement aljjal és kuttal, tejház, jégház, disznó és tyuk ólak, garage és több melléképület. Szerszámok, vető, kaszáló, gyepvágó, cséplő gépek, ekék, nehéz kocsi, könnyü kocsik, szánkák, 10 darab fejős tehén, egy üszö. Bevétel a tejből havi 100—150 dollár és biztos piac a tejgyüjtőnél. 2 szép ló 3200 font, 30 darab tyuk és elegendő vetőmag. Ára 4500 dollár, $2000 készpénz, a többi megegyezés szerint. Bővebb felvilágositást ad a tulajdonos: Peter Ágoston, Road 1, Port Leyden, N. Y. máj14,21

A KIS GYERMEK TÁPLÁLKOZÁSA.

Addig, amig a kisgyermek szopik, az anyatejben kanja meg mindazt a táplálékot, amire testének fejlődése céljából szüksége van. Az első év vége felé azonban már olyan tápláló anyagokra van szüksége, amelyek az anyatejben vagy csak kis mennyiségben, vagy egyáltalán nincsenek meg. Ezért a csecsemőt már tizhónapos korától fokozatosan hozzá kell szoktatni ahhoz, hogy darapép és tejes tea mellett főzeléket és gyümölcsfélét is egyék.

A főzelékek között a legtáplálóbb a paraj. Ezt elsősorban és legtöbbször kap hatja a kisgyermek. A parajt tisztára mosva, jó puhára főzve, szitán kell átfőzni és mogyorónyi vajas mártásra dobva, tejjel felereszteni. Később parajon kivül ugyanezen a módon elkészitett zöld borsót, sárgaborsót és babfőzeléket is lehet neki adni. Nyáron, amikor a tej könnyen romlik és különösen városokban nélia a legfrissebb sem megbizható, tej helyett vizzel is megfőzhetők a gyermek ételei. Nagyon tápláló és gyenge gyomru gyermekeknek is való a puhára főzött, szitán áttört burgonya, amelyet tejjel vagy vizzel felereszt ve, kis vajjal kell elkésziteni. A Munkás Lexikon részletesen tartalmazza ugy a gyermek, mint a felnőtt egészséges táplálkozását és minden mas egészségügyi feltétlenül szükséges tudnivalókat. Tartalmazza azonkivül a gazdáknak, a farmereknek, asztalosnak, lakatosnak, cipésznek, szabónak, cukrasznak, bányásznak, ácsnak, kőfaragónak, nyomdásznak, szakácsnak, sőfőröknek, gépészeknek, villanyszerelőnek, esztergályosoknak, vasöntőknek, szerelőknek, épitészeknek, fűtőknek, távirászoknak, bádogosoknak, egyszóval mindenféle iparosnak szükséges tudnivalókat. A Munkás Lexikon 12 kötetből áll és kötete 1 dollárba kerül, mig a 12 kötet egyszerre rendelve $6.00. E kedvezmény csak e hó végéig tart. A szállitási költséget a vevő fizeti. A Munkás Lexikont bárki beszerezheti Kerekes Testvérek magyar könyvesházában, 208 East 86th Street, New York. A cég kivánatra bárkinek küldi ingyen teljes könyv-, kotta-, lemez- és zongorahenger-árjegyzékét. **

—o—

KÖSZÖNET.

Hálásan köszönöm az Amerikai Magyar Segélyző Szövetségnek, amiért ! megboldogult feleségem után járó 1000 dollár haláleseti illetéket pontosan kifizették.

Minden magyar honfitársamnak ajánlom ezen kitünő magyar egyletet. — Tisztelettel

Vágó József
8781 Chamberlain st., Detroit, Mich.

BANK OF LYNCH
LYNCH, KY.

Bankunk a LEGSZILÁRDABB e vidéken.

Betétek után fizetünk 3 és 4 SZÁZALÉKOT.

Pénzét FELMONDÁS NÉLKÜL bármikor kikaphatja.

NE KÜLDJE PÉNZÉT idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van.

Pénzküldés Hajójegyek

VELVET ICE CREAM

(FAGYLALT)
mindig egészséges és izletes.
Egyen belőle minden nap.
A legegészségesebb táplálék.
Késziti:
The Chillicothe Bottling Co.
CHILLICOTHE .:. .:. OHIO
Kérjen Velvet Ice Creamet mindenütt.
— A bányavidéken ajánlják. —

HA egyletének meghivóra, levélpapirra, boritékra, báli belépő jegyekre, lunch ticketekre, vagy egyéb szép kivitelü nyomtatványokra volna szüksége, ajánlja a Magyar Bányászlap nyomdáját.

ELADÓ: GAZOLIN ÁLLOMÁS.

A legkitünöbb helyen, ahol két forgalmas utvonal találkozik egy 100 láb kövezett sétánynál egy gyorsan fejlődő ohioi gyárváros bejáratánál. Ez a hely, ha kellően feldolgozza az üzletet, napi 20-30 dollár jövedelmet is hozhat Önnek és később még többet is. Gyakorlat nem szükséges, mert én megmutatom Önnek, hogy hogyan vezesse az üzletet. Ára 1500 dollár, fele lefizetendő, a hátralék 20 dolláros részletekben fizethető havonta. Irjon nekem:

C. B. GROTHY
18 Oakland Square Pittsburgh, Pa.

FÉRFIAK óvjátok meg magatokat a nemi betegségektől

SANY-KIT

KIZÁRÓLAG férfiak használatára Legbiztosabb eltalmat nyujtja. Nagy tubus 35c. Kit (4 darab) $1.00 Kapható minden drugstórban vagy San-Y-Kit Dept. B 92 BECKMAN ST., NEW YORK, CITY. Irjon körlevelünkért.

Hugycső HURUT ellen.

NGL NORTH GERMAN LLOYD

KÖRUTAZÁSI JEGYEK LESZÁLLITOTT ÁRON MAGYARORSZÁGBA BREMÁN AT
Harmadosztályu kabinok.

Itt lakó idegenek, akik 1 éven belül visszatérhetnek, akadály nélkül szállhatnak partra.

22 BROADWAY, NEW YORK, vagy bármely helyi ügynöknél.

THE PEOPLES BANK APPALACHIA, VA.

Helyezze el nálunk betétjét

4%

kamatot fizetünk.
Az óhazába gyorsan és pontosan utalunk át pénzt.
Figyelmesen szolgáljuk ki ügyfeleinket.

Himlervillei magyar testvérek!

A legjobb takarmányokat tartom raktáron és házhoz is szállitom.

Mindenféle élelmiszereket, friss hus, felvágottak, bányászkellékek, ünneplő és munkáscipők legjutányosabb árban kaphatók nálam.

Pontosan és tisztességesen szolgálom ki vevőimet.

GURDON KÁROLY

legrégibb vegyeskereskedő
Himlerville, Kentucky.

BETÉTEK után 4 százalékot fizetünk.
A mi bankunk a legszilárdabb e vidéken.
Ne küldje pénzét idegenbe, hanem jöjjön hozzánk, mi pontos s lelkiismeretes kiszolgálásról biztositjuk.

THE UNION SAVINGS BANK CO.
W. E. JONES, pénztárnok.
Yorkville, Ohio.

MAGYAR BARÁTAIM!

Ne menjenek idegen helyre, amikor itt is van egy erős, megbizható bankjuk.

ELFOGADUNK BETÉTEKET.

Küldünk pénzt a világ minden részébe.

Pontos, megbizható, lelkiismeretes kiszolgálásról biztositjuk.

FIRST NATIONAL BANK
D. INO M. COOK, pénztárnok.
Kimball, W. Va.

Magyar Bányászok!

Hallottátok a legujabb ujságot? A BÁNYÁSZDOHÁNY gyárosa rémségesen gyarapodott.
A bányászdohányon kivül készíti a

FŐBURDOS DOHÁNYT ÉS A KUBA SZIVART.

Tudjátok meg azt is, hogy mi vagyunk az egyedüli magyar dohány és szivar gyárosok az országban.

KÓSTOLÓT INGYEN KÜLDÜNK!

Megrendelések a következő cimre küldendők:

FRIED TESTVÉREK
gyárosok
269½ PEARL STREET, NEW YORK, CITY.

E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

Magyar Bányászok!

Ha pénzét biztos helyen akarja tartani, forduljon hozzánk.

Igazgatóink e vidék legnagyobb emberei.

Pénzüket felmondás nélkül bármikor fizetjük vissza.

Most épül uj bank paletánk az állomás mellett.

TUG RIVER NATIONAL BANK
C. S. DIEFFENDERFER pénztárnok
IAEGER, W. VA.

EGYLETI KALAUZ.

I. KINIZSI PÁL MAGYAR BÁNYÁSZ BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET.

1-ső fiókjának tisztikara:
Alakult 1922 október 22.

Elnök: Smajda Ferenc, jegyző: Rubis Demeter, titkár: Soltész János, Box 264, Vintondale, Pa., pénztárnok: Juhász Lajos, számvevő: Neste Péter, ellenőr: Szücs Dániel.

Expedit, Pa. fiókjának tisztviselői:

Elnök: Kriston János, alelnök: Bok István, jegyző: Bortnyik János, titkár: Krivulka Márton, Box 136, Expedit, Pa., kihez minden egyleti levél cimzendő, pénztárnok: Rojtos László, zászlótartó: Bok István, ajtóőr: Czipó János, bizottsági tagok: Kreston János, Szabó Lajos és Krivulka Márton. Gyüléseit minden hó 4-ik vasárnapján tartja.

Yatesboro, Pa. fiókjának tisztviselői:

Elnök: Csobádi József, alelnök: Ragály Miksa, titkár: P. Kovács Sándor, Box 202, Yatesboro, Pa., pénztárnok: P. Kovács János, számvevő: Mátyus Sándor, beteglátogató: Dudás János, hármas bizottság: Ragály Miksa, Mátyus Sándor, Zubriczky János, zászlótartó: Beresznyák József. Gyüléseit tartja minden hó második vasárnapján.

—o—

ELSŐ TUG RIVERI MAGYAR MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET.

Alakult: 1903 október hó 1-én.
Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap.
Székhelye: Gary, W. Va.

A főtisztikar:

Főelnök: Németh Ferenc, Post Box 224, Gary, W. Va. Főtitkár és főjegyző: Gönczy Bertalan, Post Box 384, Gary, W. Va., az osztályok kimutatásai és minden egyleti levél hozzá küldendő és az Egyletről felvilágositásért hozzá forduljanak. Főalelnök: Szabó Ferenc, Főpénztárnok Garay János, Post Box 1, Filbert, W. Va., az osztályoknál befolyt pénzek hozzá küldendők. Főellenőr: Lengyel Imre, Box 394, Gary, W. Va. Szertárnok: Németh Ferenc, Gary, W. Va. Bizottság: Lengyel Imre, Szurcsik János, Póttag: Buzsik József.

A főtisztikar minden hónap utolsó vasárnapján d. e. 10 órakor tartja gyüléseit Garyban, a régi iskolában.

1-ső osztály, Filbert, W. Va.

Elnök: Horváth János, titkár: Szabó Ferenc, Box 36, Filbert, W. Va., minden egyleti levél hozzá küldendő, jegyző: Buzsik József, zászlótartók: magyar: Kun István, angol: Tóth András, beteglátogtó: Kássa Sándor.

Gyüléseit minden hónap 13-ika utáni vasárnapján tartja, délután 2 órakor Horváth János elnök házánál.

2-ik osztály, Gary, W. Va.

Elnök: Szucsik János, titkár és jegyző: Lengyel Imre, Box 394, Gary W. Va., egyleti levelek hozzá küldendők, pénztárnok: Németh Ferenc (vidéki tagok által a tagsági díjak hozzá küldendők), Box 224, Gary, W. Va., pénztári ellenőr Urbán József, ajtóőr: Dudás János.

Gyüléseit minden hó második vasárnapján tartja a Gary Hall-ban.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján délután 2 órakor a pénztárnok házánál.

3-ik osztály, Pageton, W. Va.

Elnök: id. Kövér Lajos, titkár: Valach Vendel, Box 23, Pageton, W. Va., pénztárnok: Szathmáry Márton, jegyző: Kolarics István, beteglátogató: ifj. Kövér Lajos.

4-ik osztály, Rem, W. Va.

Elnök és titkár: Hajzer József, Box 322, Gary, W. Va., pénztárnok: Szász György, Box 312, Gary, W. Va.

5-ik osztály, Manbar, W. Va.

Titkár: Puskás László, Box 323, Manbar, W. Va., vidéki tagok a havi dijat hozzá küldjék.

6-ik osztály, Red Jacket, W. Va.

Elnök: Dóczy András, Box 44, titkár: Bauer János, Box 44, kihez minden egyleti levél küldendő, jegyző: Glatz Henrik, ellenőr: Koos Bálint, pénztárnok: Kondor János, Red Jacket, W. Va., beteglátogató: Balogh Bálint, ajtóőr: Molnár János, számvizsgáló: Göndör János.

HARRIS, WOODS & COMPANY, Inc.
GENERAL MERCHANTS
Ezelőtt: PEERY'S STORE
A. N. HARRIS, Manager
GARY, W. VA.

Storunk a legnagyobb e vidéken. Nálunk mindent kaphat. A legtöbb magyar nálunk vásárol. Legyen az is vevőnk, aki eddig nem volt. Nálunk elsőrangu áruk olcsón kaphatók.

A fentnevezett egylet alapszabálykivonata:

Az egylet székhelye: Gary, W. Va. II-ik szakasz, 4-ik pontja. A tagok felvétele: Ezen egyletnek tagja lehet minden tisztességes magyar ember és nő; férfi 16—50 éves korig bezárólag, nők 16 éves kortól 45 éves korig bezárólag, 40 éves felüli nők tartoznak életkorukat keresztlevéllel, utlevéllel, vagy más bizonyitó okmánnyal igazolni.

5-ik pont: Azok, akik óhajtanak az egyletünkbe beállani vagy belépni, tartoznak orvosi bizonyitványnyal egészséges állapotukat igazolni.

7-ik pont: Beállási dij 16 évestől 30 éves korig $3.50; 30—40-ig $4.50; 40—50-ig bezárólag $6.00. A nők is abban a kedvezményben részesülnek, mint a férfiak.

II-ik szakasz, 9-ik pont: Minden tag fizet az egylet pénztárába 1 dollár 50 cent havi dijat, mely betegségelyre fordítandó, ennek ellenében az egylet fizet $10.00 heti betegségélyt.

10-ik pont: Minden tág köteles az elhunyt tag után $1.50 haláleseti dijat fizetni, azaz, ahány tagja van az egyletnek, annyi $1.50-t kap a megnevezett örökösei, mindaddig, mig a tagok száma az 1000 tagot meg nem haladja. Ezután kivetés utján történik.

11-ik pont: Minden egyes tag a haláleseti járulékot tetszése szerint hagyományozhatja, akinek akarja.

12-ik pont: Az egylet fizet minden beteg tagjának 6 havi egész segélyt, heti 10 dollárjával és hat havi félségélyt, heti 5 dollárjával. Azon tag, aki a tiz napot nem töltötte be, az betegségélyre igényt nem tarthat.

A fent nevezett Egylet működhet az Egyesült Államok bármely részébe (kivéve Canadát).

Gönczy Bertalan, főjegyző

—o—

HUNYADI MÁTYÁS M. M. B. S. EGYLET — HIVATALOS LAPJA A MAGYAR BÁNYÁSZLAP.

Központi osztály:

Központi elnök: C. Szabó János, Box 156, Sagamore, Pa.

Központi alelnök: Jaskó Antal, Clymer, Pa.

Központi titkár: Ronyecz István, 324 Pine Street, Punxsutawney, Pa., kihez az egyletet érdeklő levelek és jelentések küldendők.

Központi pénztárnok: Kish Péter, Box 695, Rossiter, Pa., kihez a egyleti pénzek küldendők.

Központi főellenőr Takács György, Box 403, Rossiter, Pa., kihez az ellenőri jelentések küldendők.

Központi ellenőr: Lezsák János, Box 24, Clymer, Pa.

1-ső osztály, Eleanor, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Elnök: Bodnár István, titkár: Zon György, pénztárnok: Gonda Lajos, Box 13, Eleanor, Pa.

2-ik osztály, Deegan, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 1-ső vasárnapján. Elnök: Imre János, titkár: Sepsy István, Box 27, Deegan, Pa., pénztárnok: Lakatos János.

3-ik osztály, Rossiter, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Elnök: Gajdos István titkár: Gajdos Dániel, pénztárnok: Kiss Péter. Az osztály cime: Kiss Péter, Box 695, Rossiter, Pa.

4-ik osztály, Clymer, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Elnök: Tóth József, titkár: Lezsák János, pénztárnok: Jasko Antal. Az osztály cime: Lezsák János, Box 24, Clymer, Pa.

5-ik osztály, Heilwood, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Elnök: Pethő Lajos, titkár: Csordás István, Box 263, Heilwood, Pa., pénztárnok: Pethő Lajos.

6-ik osztály, Adena, Ohio.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Osztály vezető: Bartók Dániel, Box 162, Adena, Ohio.

7-ik osztály, Heasting, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Osztály vezető: Lipóczky János, Box 199, Heasting, Pa.

9-ik osztály, Soldier, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Osztály vezető: Begyik János, Box 114, Soldier, Pa.

10-ik osztály, Lynch, Ky.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Elnök: Gulovics János, titkár: Király Ferenc, Box 6, Benham, Ky., jegyző: Lévai Miklós, pénztárnok: Zvornyik László, ellenőr: Punty László.

12-ik osztály, Columbus, Ohio.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Elnök: Csuka Géza, alelnök: Kallo András, titkár: Pápai Sándor, 315 Bartham Ave, Columbus, Ohio, pénztárnok: Papp András, jegyző: Spingár János, ellenőr: Füleki András, pénztári ellenőr: Boronics János, beteglátogató: Gáll Péter.

14-ik osztály, Monaville, W. Va.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Elnök: Puskás József, titkár: Kovács István, pénztárnok: Veszprémi Sándor, jegyző: Jakab György. Osztály cime: Kovács István, Box 72, Monaville, W. Va.

15-ik osztály, Dehue, W. Va.

Gyüléseit tartja minden hó második vasárnapján.

Elnök: Gáll István, alelnök: Szabó Gyula, titkár: Sütő József, Box 7, Dehue, W. Va., pénztárnok: Gelencsér István, Box 47, Dehue, W. Va., jegyző: Szabó Mihály, pénztári ellenőr: Szukics Géza, hármastagu bizottság: Ovardics Géza, Balogh István, Dobai György.

Tagokat felvesz 15 és 50 év között a fent nevezett osztályok utján. Uj osztály bármely helyen alakitható 12 taggal.

Érdeklődők forduljanak a központi titkárhoz, aki szivesen szolgál felvilágositással.

—o—

WILKES-BARREI I. MAGYAR KOSSUTH LAJOS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET.

Alapittatott 1892 február 27-én.

Gyüléseit minden hónap második vasárnapján tartja a West Morel magyar református templom alatti iskola teremben.

Elnök: Jenki József, jegyző: Jambek Sándor, pénztárnok: Fekete József, titkár: Bődi István, tagokat ösmerő: Kulár Imre, zászlóvivő: Bődi István, beteglátogató Wilkes-Barren és környékén: Nagy József, Hannoverben: Csizmás József, ajtóőr: Novák József.

Az egylet együtt tartja gyüléseit a Magyar Segélyző Szövetséggel. Segélyzési ügykezelő: Dr. Kovács János, 391 Union St., Luzerne, Pa.

Róna Ármánd főképviselőnk, a Magyar Bányászlapot az egész ország területén minden tekintetben képviseli.

KÉPVISELŐINK:

VIRGINIA

Könczöl Antal, Inman, Va.
Kardos Mihály, Toms Creek, Va.
ifj. Dobos András, Pocahentas, Va.
Szabó István, Dante, Va.

KENTUCKY

Lőrincz Vince Lajos, Lynch, Ky.
Szaniszló Lajos, Majestic, Ky.
Varga Sándor, Stone, Ky.

WEST VIRGINIA

Buzsik József, Gary No. 6, 7 és 9.
Gönczy Bertalan Gary No. 3.
Hegedüs János, Edgardon, W. Va.
Horváth Bertalan, Close, W. Va.
Berryburg, W. Va., Galloway, W. Va.
Huszár István, Adamston, W. Va.
Imre Mátyás, Thorpe, W. Va.
Katak P. Antal, Maidsville, W. Va.
Kató Antal, New hall, W. Va.
Kovács István, Ethel, W. Va.
Lengyel János, Louise, W. Va.
Melegh Imre, Glen White, W. Va.
Nagy Károly, Short Creek, W. Va.
Pántlikás Bálint, Triadelphia, W. Va
Paul István, Jenkins Jones, W. Va.
Puskás János, Manbar, W. Va.
Siket Imret, Whitmans, W. Va. és Holden, W. Va.
Soltész Péter, Elm Grove, W. Va.
Szabó A. János, Lyburn, W. Va.
Tábory Oszkár, Logan, W. Va.
Tóth József, Dehue, W. Va.
Turi Lajos, Glen Alum, W. Va.
Vajda Gedeon, Masontown, W. Va.
Weszprémi Sándor, Monaville, W. Va

PENNSYLVANIA

Bakos Gyula, La Belle, Pa.
Benkő János, Cherryville, Pa.
Biszaha József, Brownsville, Pa.
Csordás János, Star Junction, Pa.
Csordás István, Heilwood, Pa.
Darnay József, Fredericktown, Pa.
Eperjessy István, Johnstown, Pa.
Fekete József, Edwardsville, Pa.
Felső Sándor, Shickshiny, Pa.
Gyürke Mihály, Nettleton, Pa.
Horváth István, Commodore, Pa.
Korody József, Jerome, Pa.
Kis András, Pleasent Unity, Pa.
Kis István, Hillcoke, Pa.
Kismarton József, Library, Pa.
Kriston Lajosné, Berlin, Pa.
Lázár Lajos, Kulpmont, Pa.
Lukács János, Gallitzin, Pa.
Mester János, New Genoa, Pa.
Mészáros Bertalan, McAddo, Pa.
Molnár Áron, Ruthford, Pa., Beaverdale, Pa., Lloydell, Pa., Windber, Pa., Scalp Level, Pa.
Molnár András, VanMeter, Pa.
Molnár Gyula, Indianola, Pa.
Novák Lajos, Elizabeth, Pa.
Nagy József, Masontown, Pa.
Ragályi M., Yatesboro, Pa.
Szabó András, Ellwood City, Pa.
Szádvári István, Seanor, Pa.
Szanyo Mihály, Burgettstown, Pa.
Toszky Mihály, Jenrers, Pa.
Üveges Balázs, Nanty Glo, Pa.
Várnay Imre, Uniontown, Pa.
Veréb István, Braznall, Pa.

MICHIGAN

Trimal József, Detroit, Mich.

INDIANA

Bodnár Péter, Clinton, Ind.
Szobonya István, Terre-Haute, Ind.

ILLINOIS

Fürjes Ágoston, Orient, Ill.
Miklósik Pál, Aurora, Ill.
Pálur János, Westville, Ill.
Soltész Pál, Buckner, Ill.
Takács József, Divernon, Ill.

OHIO

Bányász József, Tiltonville, Ohio.
Burdohán Mihály, Bradley, O.
Fekete Mihály, Herrick, O.
Keczán Sándorné, Columbus, O.
Kovács János, St. Clairsville, O.
Tóth Károly, Murray City, O.
Tóth István, Rayland, O.

NEW MEXICO

Sági István, Gardinera, N. Mex.

NEW YORK

Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

COLORADO

Fedor Vilmos, Camp Shumway, Cole.
Kovács Gyula, Farbes, Cole.

LOUISIANA

Kapus Márton, Hammend, La.

WYOMING

Csapó János, Rocks Springs, Wyo.

Az Egyesült Államok egész területén
BARNA B. DEZSŐ